

Cimboronák

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: **BENEDEK ELEK**

Ósvári R.
1923.

1923
december
30

BCU Cluj / Central University Library Cluj

GIMBORA

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

Angyaljárás után.

»Csak egy baba? Egyéb semmi?«
 »Elég neken éppen ennyi.
 Ezt sem kértem Jézuskától,
 S lám, ő elküldte magától.«
 »Karácsonyfád volt-e néked?«
 »Volt ám, s olyan szépen fénylett!
 Arany dió, alma rajta,
 S még játék is volt alatta.«

»Játék is volt! Mutasd nekem!«
 »Csak volt, nagyapóka lelkem.
 A szent estén játszogattam,
 Aztán másnap . . .«
 »Nos, nos, másnap?«
 »Aztán másnap . . .
 Egy árvának odaadtam.«

ELEK NAGYAPÓ.

Az angyalokról.

— Löwenstein R. költeménye. —

Magyarba átültette: Szemlér Ferenc.

Csitt, kis fiam, most elbeszélem:
Az angyalok mily jók az égben...
Tekintetük oly tiszta, szép,
Miként tavasszal föld, meg ég.
Szelíd, mosolygó kék szemük van,
Örökvirág, aranyhajukban,
S a hold ezüstje gazdagon
Előmlik fnyes szárnyakon.
Igy száll, repül
A szent sereg szünetlenül.

Elmondjam-e: hogyan repülnek,
Mily nesztelen, ha utra kelnek?...
Miként a hó a földre hull,
A hold az égen átvonul,
Földből kisarjad a csira,
És száll virágok illata,
Ahogy susog a lombos ág,
Oly halkán, mint a napvilág,
Oly csendesén
Repülnek ők is, kedvesem.

És kérdezed a célt, okot:
Angyalt az Ur mért alkotott?...
Hol koldus, bus szegény eped,
Ők visznek oda kenyeret;
Ahol betegnél fenn viraszt
A jó anya, ők őrzik azt;
Ahol a jót baj lepte meg,
Hol köny perog, hol szív remeg,
Ott, gyermekem,
Az angyal gyorsan megjelen.

És látni őket, ugy-e vágyol?...
Nem lehet ám a föld porából!
De élj csak tiszta életet,
Lesz angyalod mindig neked.
S ha egykor majd szemed lezáród,
S örökre elhagy napvilágod:
Meglátod őt, ő int neked,
S ahova hív, követheted...
Az égbe, fenn
Belőled is angyal leszen!

(Brassó.)

BCU Cluj / Central **Lili**.sity Library Cluj

— Irta: Benedek Elek. —

Ne képzeljétek Lilit a neve után nádszál termelű, fürgé, pajzán leánynak. Bár egyszer láttam Lilit, azt hiszem, az ő ajka sohasem nyílik csengő nevetésre, nem szaladgál játszi kedvvel erdőn, mezőn, kergetvén a pillangókat. Lili sohasem szaladt pillangók után, a kedves, szép nevű Lili — nyomorék.

Forgatván kis naplókönyvemet, a sok ismerős név közt mintha busan húzódnék meg ez a név: Lili. Mintha a holt betűk megelevenednének, hallani vélem Lili szomorú, kérő hangját; sejtem a szándékát, bácsi. Irni akarólam. Ó, ugyan mit írhat? Nincs más ismerőse, kedvesebb, rokonszenvesebb?

Felelem én: nincs, Lili, nincs.

Pedig könyvecském tele van nevekkel. Öregek, ifjak neve. Köztük egy sereg növendék fiú és leány, akikről én mind tudok valami történetet s im, hiába, Lili! te rólad irok először.

A vasúton ismerkedtem meg Lilivel. Ott láttam először és utoljára talán. A keleti pálya udvarban már másodikat csengettek az én vonatomnak, mely indulóban volt Erdélybe. Nem volt időm nézni, vizsgálni, melyik kocsiiban ül sok utas, melyikben nem, vaktában benyitottam egybe. Nem volt senki egy kislánynon kívül. Ott ült egyedül, meghúzódott a sarokba s félve tekintett föl, mint az üldözött galamb. Kiolvastam szeméből az aggodalmat: jaj, Istenem, vajjon nem haragszik-e rám ez az ur, hogy miattam

nem utazhatik egyedül? Aztán hirtelen bele-dugta fejét egy képes könyvbe s úgy tett, mintha olvasna nagy figyelemmel, de én jól láttam, hogy csak nézi a könyvet, nem olvas. A kalauz, harsány hangon kiáltott: mehet! s a vonat tüszkölve, dohogva indult ki abból a rengeteg nagy üvegfedeles házból; mely ragyogott a villamos lámpák fényében. Mert este volt. Csak akkor döbbsentem meg, amikor a vonat elindult: nini, ez a szegény kis leány egyedül utazik éjnek idején! Csak most tűnt fel, hogy az indulás előtt nem bucsuzott senkitől, talán nem is kísérték ki a vonatához...

Nem állottam meg, hogy még ne szólítsam.

— Kisasszonykám, elrontja a szemét. Nem jó a vasúton olvasni, főként este nem.

Főlemelte a fejét, rám nézett s mosolyogva mondta:

— Köszönöm, önnek igaza van.

Letette a könyvet.

Első tekintetre nem néztem többnek évesnél, de a feleletéből, a hangjából láttam minjárt, hogy ez a kicsi, vézna lányka lehet már tizennégy éves. Talán tizenöt is. A feje mintha nagyobb lett volna a rendesnél s im, a mint jobban szemügyre vettem, az arca szinte öreges. Olyan komoly s olyan bánatos. Szép, nagy fekete szemében mintha köny csillogna mindig.

— Talán csak egy-két állomást utazik? kérdeztem én.

Felért a leányka szomorú mosollyal:

— Abból gondolja, ugy-e, hogy egyedül utazom? Erdélybe megyek, Kőhalomba.

— Ilyen hosszú utra! És eleresztették egyedül!

— Istenem, egyedül! Én ismerem az egyedülvalóságot. Ha van könyvem: olvasok és mindjárt nem vagyok egyedül. Ha nincs velem könyv: gondolkozom, s akkor sem vagyok egyedül.

— Az édes apját bizonyosan elfoglalja a hivatala, édes anyját még a háztartás gondja...

— Kicsordult a könny a kislány szeméből s mondta elzékenyülten:

— Az édes apám kint fekszik a temetőben, ott az édes anyám is!

— Ó, Istenem! Apátlan, anyátlan árva!

— Még testvérem sincs. Volt egy fiu-testvérem. Szép, kedves, jó fiu volt. Mindig első az osztályban. Akkor halt meg, amikor az érettségire készült. Istenem, mennyit tanult szegény. Aztán egyszerre csak el kezdett köhögni. Elhervadt, mint a virág. Én azt tartom ma is, hogy a bátyám halála vitte sirba az édes anyámat is, az édes apámat is...

— Bocsásson meg, kisasszony, kis leánykának néztem, be sem mutattam magamat.

Megmondtam a nevemet. Ő is a magáét.

— Az én nevem Korondi Lili.

— Be szép név!

— Ugy-e? Nagyon is szép egy csunya. pupos leánykának.

Szinte jókedvvel mondta ezt.

— De, kisasszony, higgye meg, hogy én észre se vettem... A szem a lélek tükre, kisasszony, s én látom az ön nemes, jó lelkét. Ez önt oly széppé teszi!

— Köszönöm, köszönöm, — hebegte Lili egy kissé zavartan, — ön olyan jó. Igazán nem vagyok szokva a szép szavakhoz.

— És rokonai nincsenek?

— Van itt Budapesten egy nagynéném. Amikor édes anyám meghalt, lejött a temetésre s föl vitt magával. Ennek már öt éve. Tíz éves voltam akkor. A néni jó asszony, de ő maga is szegény. A férje kis-hivatalnok. Hat gyerek van s a fizetés olyan kicsi. Ezerkétszáz forint! Ugy-e, kevés pénz?

— Nagyon kevés akkora családnak.

— Az édes apámról maradt egy kicsi birtok, igazán kicsi. Alig csorran belőle valami. Ezt nem rég tudtam meg. Szörnyen megijedtem. Hisz, a szegény néni is oly szegény, hat gyereke van, iskolába járnak mind, annyi rájuk a költség s még engem is eltartanak! Minden faltnál arra gondoltam: a gyerekek szájából veszem ki. Ezzel is kevesebb jut neki. Sokat sírtam emiatt, amikor nem látták. Ugy szerettem volna meghalni szép halállal! De csudálatos, valahányszor a halálra gondoltam, megje-

lent az édes anyám képe, s mintha hallottam volna a hangját: ne csüggedj, Lili! Jó az Isten, nem hagy el.

Lassanként lecsillapodtam. Számot vetettem magammal. Tudok annyit, amennyit egy tizenöt éves lány tudhat. Sokat foglalkoztam a néni gyermekeivel, segítettem elvégezni a feladványait. Végeztem a felsőbb leányiskolát. Mint árva-lány, ingyen laktam az intézetben, semmiért sem kellett fizetnem. Ott ismerkedtem meg Etelkával.

— Etelkával... Pesti lány?

— Ó nem! Az én vidékemről való. Az apja földesúr. Voltak az intézetben gazdag, előkelő lányok, s én nem tudom, hogy történhetett, Etelka csak velem barátkozott, egymás mellett mentünk, ha sétálni vittek: ő nem szégyelt mellettem járni. Most, ezen a nyáron ment haza Etelka. Az édes anyám temetése óta nem volt ilyen szomorú napom. Alig tudtunk megválni egymástól. Mondta Etelka: ne sirj, Lili, édes kis pupos Lilikém, mert látsz még te engem! Lejössz hozzánk és soha el nem eresztlek!

— Tehát, most Etelkához utazik?

— Hozzá. Irt levelet. Irt az apja is, az anyja is. Etelkának van egy kis huga, azt tanítom én majd. Irt a kis Manyóka is (ez a becés neve) nagy girbe-görbe betűkkel. Azt írta: jöjjön, Lilike, én magát nagyon fogom szeretni, sohasem csúfolom azért, mert pupos. Etelka utána írta: Manyóka ezt magától fogalmazta, senki sem mondta, hogy mit írjon. Elhiszem neki: az Etelka hugocskája csak nemes szív lehet. Mondtam Lilinek:

— Kisasszony, most már jó lesz, ha lepihen és alszik. Nagyon kimerül különben.

Lili szót fogadott. Alig foglalt el egy ülést, amint lefeküdt, magára terítvén téli kendőjét. Jó éjszakát kívánt s néhány perc múlva aludt édesen. Néha-néha mintha mosolygott volna.

Az én szememre nem jött álom. Egész éjjel azon gondolkodtam, vajjon mit álmodik Lilike? Hajnal felé hallottam suitogni: Etelka, édes Etelka!

Lilike már ott volt Etelkánál...

Aztán egyszerre csak mintha ott lett volna a temető kertben. Hangosan kiállt föl: Anyám! Édes anyám!

Azt hittem, fölbred, de aludt tovább édesen. Csak amikor a napsugarak bekandikáltak a függöny hasadékán, nyílt föl szemepillája.

— Jó reggel, Lili kisasszony. Mindjárt Etelkééknél lesz.

— Ó, már ott is voltam.

— Tudom.

— Talán mondtam valamit álomban?

— Mondott bizony.

— Ugyan mit?

— Etelka, édes Etelka!

— Ezt, ezt mondtam, emlékszem rá. Én még egyebet is mondhattam...

— Egyebet is. Ezt: anyám, édes anyám!

— Édes jó anyám! — sóhajtott föl Lilike s könybe lábbadt a szeme.

A gőzös élest fütttyentett, immár látszik a büszke köhalmi vár. Itt várják Lilikét. Izgatottan szedi össze kicsi cók-mókját, bucsuzik főlem könnyes szemmel, de nem busan. Látom, hogy repdes a szive örömeiben. Ugy tetszik nekem, hogy karcsu, magas lányt látok, nem a pupos, öreges arcu Lilit. Mintha ez a nagy öröm megváltoztatta volna egészen.

— Isten önnel! Szerencsés utat!

— Isten vele, Lili kisasszony.

Mi kár, csak egy percet áll a vonat s repül tovább szélesebben. Lili már ott sir Etelka karjai közt. Könnyes szemmel nézik a megható szép jelenetet Etelka szülei. Ameddig csak viszanézhetnek a robogó vonat ablakából, vissza nézek. Lili még mindig az Etelka karjai közt.

Igy láttam utoljára. S így látom mindig Lilit, ha lapozgatok könyvecskémbe s meglátom e nevet: Lili.

(Kisbaczon.)

VERSEIMHEZ.

Iria : DSIDA JENŐ.

Fakó papíron reszkető írás,
Kuszált sorokban komor betű-szárad!
Legyen te benned elzokogva,
Ami szívemet megkinozta,
Az a sok néma bánat!

Fakó papíron reszkető írás
Repüljél át a végtelen világban,
Aki elolvas csendben, halkán,
Annak csupán az én fájdalomam
És semmi más ne fájjon!

De ha találsz egy csendes kis szobát,
S anyám lapozgat, simogva va titkon
Kezjél kacagni... meg ne tudja,
Hogy a fiának mennyi buja!...
Egyedül ő ne sirjon!

(Szatmár, 1923. nov. 7.)

Bácsi, Néni ide figyelj!
Palma kaucsuk sarkot viselj!

Bósula.

Mese. Iria és rajolta: Gulyás Károly.

Már én arra se vagyok kíváncsi, hogy hol jártatok, merre, mikor az ég zengett, de azt csak tudjátok remélem, hogy volt egyszer egy igen-igen híres, nevezetes, vitézlő, egy két csatától nem is igen féltő, nagyon derék király, Bósula, akinél már igazán kenyérre kenve se ettek jobbat. A lánya meg, a szépséges Szöszméte, szebb volt a csillagnál, sőt a napba inkább lehetett belénezní, mint szép Szöszméte éjszemébe. Epen hadjáratból jött haza Bósula, hozták a rengeteg berbencei szilvát, siligai almát utána szekérderekkel, tányért, tálát, alig lettek odahaza, amiből megegyék a sok zsák mányt, a temérdek cukros gesztenyét fekete béllal, friss kolompérturót, zsendicelevet, mindent, de mindent össze-vissza ettek, nyeltek, faltak a jó Bósula király hivei, örömlükben, hogy olyan győzelmet vettek a szomszéd Kokoló országban. Hát volt nagy vigasság mindenfelé, maga a derék Bósula járta legjavában a kuferces táncot, még a füle is alig látszott belőle. Hát a szépséges Szöszméte körül hány meg hány kandra, condra királyfi taposta a földet, mind ígérték, de mind sorba, hogy holnapra virradóra meg is kéri a szép kezét, csak elébb még kimulatják magukat amugy Istenigazába.

Én ki nem öblít m a számat utána, mégis kimondom, hogy Bósula bizony úgy berugott ezen a nagy lakomán, hogy az eget is böggőnek nézte, azaz nézte volna, ha valamit látott volna, de hogy se látott, se hallott, a kertjébe kiballagott, hazatalálni nem tudott. Már odáig vitte lába, ameddig nem is kívánta, ott ténfergett alá s fel is, merre, merre nem a hamis. Utoljára, nagy sokára, ledőlt a gyp pázsitjára, mellette folyt egy kis patak, vérsavónát nem vastagabb. Elgondolta jó Bósula, ahol fényes, ott egyenes, lefeküdt a patak mellett, neki ugyan mi sem kellett. Csak hát egyszer megszomjazott, inni nagyon kívánczozott, már szinte hogy pipet kapott. Idehallott a mulatozók nótája, hogy fújták torokszakadtából;

Gória, gória, ég a filegória,
ég biz'a hetvenhededik
Nagyapád lelke a pokolba,
de nem a filegória!

Nagyokat nevettek ezen a bolond nótán,
danoltak osztán még huncutabbat, széles jó ked-
vökben:

Luci Ferkó, a pokolnak öre,
vigyen fel téged a hegytetőre,
ott írja fel a nevedet egy tökre,
ebadta ökre,
neved muljon el örökre!

Ezen már maga Bósula is jót kacagott,
hogy miért emlegetik folyton a poklot a mula-
tozók. Egyszer asztán hasmánt fordult, ráfeküdt
a vízre és elkezdett inni, inni, mert csakugyan
égett az ő pokla is odabent a kis hasában a
sok jóféle egyéb italtól.

Hát egyszer mit vesz észre, kutyafékomadta, valami megfogta az orrát! Hiszen volt neki jó darab, volt akkora az orra, mint egy jó sózott uborka, félre is volt fittyenve, egy-egy kicsit, hanem szegény Bósula ezt még se gondolta volna, hogy valaki az ő orrába kapaszkodjék belé.

— Ereszd el az orromat, te ördög lapockája, fáradtságtól mohos hatvan esztendőmet tekintsd, ne csufolj meg, mit mondanak odahaza, rákollója csufjának fognak tartani!

— Mit adsz, ha eleresztem arcodnak nyelét, orrodnak tövét, kérdező most egy hang a a mélységből.

— Mindent neked adok, mindent, csiklót, biklót, fakanalat, tűzszerszámot, pénzt, paripát, posztót, két nyakbaakasztót, csak kegyelmezz életemnek!

— Nem kell nékem gazdagságod, nem kell nékem királyságod, nékem egyetlen leányod, Szöszméte kell! mondta az előbbi hang.

— De már ötöt nem adhatom, annyi sok kérője vagyon, nyögte szegény Bósula, csak őt ne kívánd az egyetlent, számomra ez halált jelent!

— Pedig én csak őt kívánom, nekem is megvan a

angom, királyságom, birodalmam, ép oly nagy az én hatalmam, én vagyok az aspiskigyó, vízi bornyuk, kurta kigyók nagy királya, áll-e az alku Bósula? szólott megint a hang a mélységből.

— Őt ne kívánd, újra mondom, királyságom neked adom inkább, felelte az öreg Bósula.

— Add ide csak a gyűrűdet, hogy erről majd ismerjék meg, mikor megyek Szöszméteért, különben pedig, egy ige, egy szempillantás, nem látjátok soha egymást, egyet húzok még

orrodon, véged van rögtön, ha mondom, ide hamar azt a gyűrűt!

— Adom, adom, nyögte már fuldokolva Bósula, csak szabaduljak tőled. Azzal lehuzta szép pecsétnyomó gyűrűjét és átajadta valakinek, nem is láthatta, hogy kinek, olyan nagyon mélyről nyúlt utána valaki. Ahogy a gyűrűt odaadta, orrát megtapogatta: jól megvolt biz az lapitva, össze vissza nyomoritva. Dehát szép az orra az embernek, minden komisz kuvasz ebnek, csakhogy mégis nagy az ára, Bósula egyetlen lánya!

Bizony grádicsos ráncokba szedte homlokát a király, ürniót, mérget köpdösött szörnyű busultában, foga csikorgatásával mardosott minden lipi-lupit, amit innen s túl talált a kertben. Dehát mosi már mit is tegyen? Eszem-iszom után könyökére borult már minden mulatozó, dehogyan sejtették volna, mi történt a patak partján. Szöszméte meg épen szembefutott véle. Rögtön észievette, hogy oda a gyűrűje apjának, hogy a nagy karbunkulus nem ragyogott az ujján.

— Elgyűrűztelek, leányom, egyetlenegy gyöngyvirágom, el az aspis kigyó jegybeli mátkájának, mondta nagy szomorán Bósula.

— Óh, apám, hogy is tehetél olyat, mondta Szöszméte, hiszen idehaza, palacsintát sütve is különb vőlegényt kaptam volna! Nem sirt, nem jajveszékelt szegény Szöszméte, hanem rögtön elfutott a sirkőfaragóhoz, avval fejtát faragatott magának és csak annyit iratott fejtül való fájára, hogy: «még így se jártam!» Másnap jelentkezett az aspis kigyó, jött menyasszonyáért, a Szöszméteért. Felöltöztették szép menyasszonyi köntösbe szegény Szöszmétét, elkíserte a gyászmenet és az aspiskigyó ahol megjelölte, ott ástak neki egy gödröt, míg csak a vizet elérték a földben: ott belébocsátották Szöszmétét a hullámokba és odaállították a sirkővét is szép jávorfiából, amire az volt ráírva hogy: Na még így se jártam!

De nehogy azt higgyétek, hogy csak egyhajszála is meggörbült volna Szöszméteének, mert mindjárt másnap jött Katufrék sógor jelenteni az öreg Bósulának, hogy a hal nem él olyan boldogan a vízben, mint Szöszméte a víz alatt.

Honnan tudta mindezt Katufrék sógor? Jaj ez egy nagyon nevezetes ember volt. Nem volt olyan bolond épen, amilyennek látszott, csak olyan senem-senem forma legény volt. Egész nap halászott és dudorászott. Csináltatott magának egykereken járó házat, evvel utazott a víz partján, ráfestett két halat, ráíratta a nevét, egy ló volt belé fogva mindössze a kis faházba. Ahol jól esett neki, ott megállott a lova, véle ő maga is, a háza véle együtt, akkor a lovat kicsapta legelni a mezőre, maga meg leült halászni.

No, nem igen fogott ő halat, hiszen melyik hal lett volna hasonló bolond hozzá, hogy megfogassa magát.

Csak leült a víz partjára, kivetette a hálóját, aztán elkezdte fujni a maga bolond nótáját azt, hogy:

Elment a tyuk a vásárra,
batyut kötött a hátára,
ugy ment a tyuk a vásárra,
batyu volt kötve hátára.

Hanem mióta meghallotta Katufrék sógor, hogy mi lett Szöszmétével, azóta másképen halászott ám ő is. Leült a víz partjára, elővett egy suhogót és azzal kezdte verni a vizet, csapkodta és azt danolta hogy:

Áspis kígyó gyere ki,
ég a házad ide ki!

Erre csakugyan kíváncsi volt az áspiskigyó és kidugta a fejét a vízből. Rögtön elkapta Katufrék sógor és belényomta egy akkora mély üveg-csőbe, mint a kályha csöve. Aztán úgy kezdte vallatni, hogy hová vitte Szöszmétét.

Az áspiskigyó nem akart vallani sehogyse. Ekkor forró szurkot csepegtetett a feje bubjára Katufrék sógor és így vallotta ki, hogy micsoda jó dolga van Szöszmétének. Egy borzasztó nagy üvegpalotában lakik, ahol még az almáriom is tiszta üveg, de még az almáriom kis kulcsa is; egésznap csak nézi, milyen szivárványszinben tündöklök minden oda lennt a nagy üvegházban. Minden hal s békaporonty, ebihal, vizibornyu, kurtakigyó ott hengerbuckázik körülötte, mellette, úgy henytyókálják magukat, hogy megnevettessék, de mindig olyan szomorú, Szöszmété, mint akinek dinyeföld nem jutott. Így beszélt az áspiskigyó.

Bezzeg futott Katufrék sógor, kezét, lábát fúrta, hogy amit begyelt, elmondja az öreg Bósulának, hogy megvigasztalja valahogy. Csak bizony Bósula nem akarta hinni, maga is akarta a saját édes fülével hallani a jó hírt drága szép leányáról, elvesztett szép lilimáról, szívének gyöngyvirágjáról.

Hanem mire visszamentek, se holt, se eleven áspiskigyó nem volt jelen, megszökött az üvegcsőből bizony.

Katufrék is nagyon elbusult, de másnap mégis kiment megint halászni, egy sokkal vastagabb üvegcsővel. Ujra elkezdte, paskolni a

vizet és amikor háromszor megpaskolta, háromszor eldanolta, hogy:

Áspis kígyó gyere ki,
ég a házad ide ki!

jött az áspiskigyó, meg is fogta Katufrék sógor és belégyömöszölte a kályhacsőnyi üvegbe.

Hát akkor látja, hogy most az öreg Áspiskigyót fogta ki. Már ezt láncra is verte, hogy el ne szaladjon, úgy vitte magával Bósula elibe egyenesen. Ahogy kezdik vallatni, kisül, hogy ő maga is, az öreg ősz kígyó, ijastul, fijastul minden kis csipástul együtt egy elváltozott, elvarázsolt királyi család, amelyik szívesen kibujna kígyóbőréből, csak tudna valaha, sőt Szöszmétét is visszahozná, csak a rontást kellene megszüntetni rajtok. Hanem annak nagy ára van, ezer darab jó körmöci aranyat kell hozni meg egy tükröt.

Hát ezen Bósula is, Katufrék sógor is roppant megütődtek, fel nem érték volna ököl-lel se, nem hogy pusztá ésszel, hogy miért kell a tükröt.

Dehát előhozták neki az ezer darab jó körmöci aranyat is, meg a tükröt is és azzal elmentek Skrimpiciához, a hétrét görnyedt boszorkányhoz, akinek fejobuján volt egy kelevénye, abban lakott néki az ő bölcsessége.

Ahogy odaértek Skrimpiciához, azt kérde az öreg áspiskigyó Skrimpiciától: Mit kívánsz a mi visszaváltásunkért emberi formára?

— Ezer arany jár nekem ezért, morogta Skrimpicia, megmondtam már hetvenhétyszer!

Erre azt mondja az Áspiskigyó: Itt látszik a tükörbe a te néked járó ezer arany, azt elveheted, az a tiéd, vedd el, tedd el!

Kapkodott persze Skrimpicia az ezer aranyért, mint Bernát a ménkü után, dehogyan is tudta elvenni a tükörből még ő se, erre nem terjedt ki varázslata, osztán amíg kapkodott, elejtette a varázsvesszőt, azt meg Bósula kapta fel nagy hirtelen és rávágott az üvegre. Hát uramfia, ilyen csudát! Egy öreg király kerekedett, kázmálódott ki az üvegcsőből. De még, hogy összeverte a bokáját örömeben szegény, hogy így megszabadult a vénasszony varázsa alól. Még Bósula is kezdett már hinni abban, hogy Szöszmété is megszabadulhat; nálók volt a varázspálca, avval sok mindent meg lehetett csinálni. Hát leülnek a víz partjára elkezdtek az éneket, az öreg volt áspiskigyó meg a varázspálccával megverte a vizet. Mi történt imé egyszerre!

Elkezdett a víz forrni, habozni, pezsegni. Tengeri férfiak emelték ki a palotát a vízből, vörös kígyók handarikáztak a hullámokban, daloltak a habtündérek s egyszer csak kilépett közülök Szöszmété, de valami vakítóan szép aranyos, ezüstös, gyémántos ruhában. Aztán valami szépen kezdett dalolni:

Nem ülök már többé rabul
Halak, gyíkok, kígyók között,
Tarka gyöngyök, kalárisok,
Töltelek már elköltözök.

Azzal elővett egy ezüst láncot, a fiatal áspiskigyó dereka körül veté, az öreg volt áspis kigyó meg a fiát jól kupán üté. Mát kibujt a bőrből a gyönyörű ifjú királyfi. A kigyóbört rögtön lángalobbantották. Még a hizott hasu, barna hátú tarifarku halak is mind kicsődültek csudájára ennek, hogy az áspis kigyók megszabadultak; ahány vékony csuka, vastag compó csak nem mind odabámultak, ahol az ő volt

királyok és szép királynéjok Szöszméte kartöbe fogták egymást.

Állva álltak, úgy bámultak, de biz azok ott hagyták őket, mentek haza, lakadalmazni. Hanem osztán csaptak olyan hétfországra szóló lakodalmat, amelyet még álmotokban sem láttatok soha. Én is csak kívülről néztem, mire bekerültem volna a nagy dáridóba, a szél becsapta az ablakot és felébredtem.

(Marosvásárhely.)

DANIKA.

Ira: CSÜRÖS EMILIA.

Dapsugár villan kórházi ágyon.
Alkonyi napfény, bágyadt, szomorú.
Fehér párnák közt sorvasztó lázban
Fekszik egy sápadt, szőke kis fiú.
... Eltűnt a napfény, sűrű homály jön,
Emlékek, álmok, rémek csatáznak.
Majd száll egy asszony rózsaszín felhőn
És csókokat int a kis diáknak.
... Ugy felzokog a rég hallott csodán:
«Danikám! ... Danikám!»

Régi csodák, régi tavaszi álmok
Élnék, beragyogják a világot,
A nagy kerben sok virágot meg fát,
S a fűben játszó szöske Danikát,
A kisfiú aranyhaja csillog,
Gyerekszeme kacagósan villog,
Egy angyalarcu asszony jön felé
És visszhangzik a csöndes kert bele.
A legszebb nótá angyal-muzsikán:
«... Danikám ... Danikám ...!»

Kápráza! - Eltűnt. - Torzalaku szörnyek
Emelik kínzó, rémes fejüket.
Ez itt a számtan ... ott a történet ...
Gonoszul öltik tűzes nyelvüket.
Jaj ... Meggyilkoltak! ... nem bírom tovább ...
... Én tudom a leckét! ... Hol a tanár? ...
Az arca lángol, a szeme könnyes,
A kulcs nem fordul, hallgat a zár ...
Egy sóhaj hallszik ... a föld alatt tán ...
«... Danikám! ... Danikám ...!»

Vigyorgó szörnyek, csak egyre nőnek,
- Itt bent valami olyan nagyon fáj -
... Egy koporsóra hullnak göröngyek
És fekete lesz a jól ismert táj
... Valahol messze ... vizek csobognak ...
Oda kell menni ... ott nagyon várnak ...
Gonosz ajtó! Nem enged engem,
- Kétszer fordult kulcsa a zárnak. -
A nagy vizeknél ezzel várnak rám:
«... Danikám! - Danikám! ...»

Jaj de sötét van! A föld milyen sáros!
Messze a kórház magas ablaka.
Hogyan morog, zug mögöttem a város.
Jaj. - Utánam jön, - nem érek oda,
... A nagy vizeknél várnak ... nagyon várnak ...
És mind a hajnal, én reám nevetnek ...
Köröttem sűrű, nagy madarak szállnak
Ládsák merednek égő fejemnek ...
... Ott ... egy asszony hív ... az édes anyám! ...
«... Danikám ... Danikám! ...»

Sűrű, sötét a pusztaság nagy éje.
Tompán morog a folyó sebes mélye.
Hol gyorsasága tetőpontra hág,
Angyalkarok ringatják Danikát.
... Oly hüvös a hab ... a hullám oly szolid ...
Leejtü vágyval kitért karjait.
... A nagy vizeknél várnak rám sokan,
Várnak reám a zugó habokban ...
... Jövök már ... ugye te hívsz így anyám:
«... Danikám! ... Danikám! ...»

(Nagyenyed.)

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a gorilláról.)

Tamás: Egy könyvet kaptam kölcsön, melyben vadászatokról van szó. Elolvastam néhányat, de nem nagyon örültem az olvasmányoknak. Én a legtöbb állatot nagyon sajnálom, különösen azokat, melyek nem ragadozók. Éppen most a gorilla-vadászatról olvastam. Csakugyan olyan felelmes ez a nagy majom? Már egyszer beszéltem nekem róla, de én szeretném jól ismerni az életmódját és szokásait.

Apa: Anyyira emlékeztem az emberre, hogy én félig-meddig gyilkosságnak tekintem a vadászatát. No, nem az európai emberhez hasonlít, hanem a vademberekhez! Szörnyü ereje van. De nem kell azt gondolni, hogy rosszra használja.

A gyerekek mindig azt képzelik, hogy az őserdőben az állatok azonnal egymásnak mennek, mielőtt találkoznak. Több eszük van azoknak. A gyengébb kitér az erősebb elől. Támadás és harc csak akkor van, ha az éhség ingerli őket. A ragadozóktól azonban a növényevők soha sincsenek biztonságban. Minden állatnak legfőbb ellensége az ember. Ismerik is veszedelmes voltát. A legtöbb menekül az ember elől.

Tamás: Azt hiszem, a gorilla nem menekül. Azt olvastam, hogy egy csapással letéríti az embert, sőt a puskacsövet is kettéharapja.

Apa: A gorilla majdnem mindig a sűrűbe menekül, ha embert lát. Csak ritkán fordul elő,

hogy egy-egy himborilla keresi a harcot. Rendszeresen olyankor, ha valami miatt dühös. Ilyenkor hatalmas mellkasát veri két öklével, sajátságos hangot ad és rohan ellenfelére. Ember legyen a talpán, aki el nem veszi a fejét. Rohama nagyon gyors, hosszú kezeivel megragadja ellenfelét és beléharap. Irtózatos fogainak az ereje. A mi puskacsőünket azonban bajosan harapja ketté, beletörnék a foga. Vannak, persze, a bennszülöttek kezében olyan hitvány fegyverek, melyeknek csöve puhább a mienknél. Az átharapásról szóló monda valószínűleg úgy keletkezett, hogy az ilyen hitvány puska csöve összelapult rettenetes harapásától.

Tamás: Azt olvastam róla, hogy az oroszánt is képes agyonverni.

Apa: Nem harcolnak azok egymással. Valószínűleg kitérnek egymás haragja elől. Vagy azt képzeled, hogy dorongot vesz a kezébe és rásujt a közeledő oroszánra? Olykor-olykor van dorong a kezében, de azt nem harci eszköznek használja. Támaszó fegyvere a fogazata. Ha fát látsz a kezében, az arra való, hogy fészket építsen. Nem a magas és sűrű lombozatu fák tetejére épít, hanem elég alacsonyan és nem is választ nagyon vastag fát. Talán azért, mert nem mászik olyan jól, mint a többi majom. Hiszen, nincsen farka. A legtöbb majomnak ugrás közben nagy segítségére van hosszú farka. Nagy a teste is. Vannak 2 mézsás gorillák. Az ilyen széles, erős testtel nem lehet vidáman ugrádozni. Az ágak könnyen el is törhetnek alatta. Valamivel kisebb ugyan, mint az ember, de vannak olyanok is, melyek elérik a jó fejlett ember magasságát. A felső testük sokkal hosszabb és erősebb, mint a mienk. A fára úgy mászik, mint az ember, csak gyorsabban. Nappal rendszeren a földön tartózkodik.

Tamás: Hogy jut hozzá a gyümölcsöz, mert úgy tudom, hogy gyümölcsből él?

Apa: Néha nagyon butának, néha nagyon okosnak képeled ezt az óriás-majmot. Most például butának képzelted. Azt hitted, hogy a fa alól szedi fel a félig-meddig rothadásnak induló gyümölcsöt. Ennél több esze van. Egy vadász megfigyelt evés közben egy gorilla családot. Ott voltak a szülők és a gyermekek. A gorilla tudniillik nem él nagy csapatokban, hanem rendszeren családonként. A vadász lesből nézegette, hogyan lakmároznak. Időnként az anya felmászott a fára és alaposan megrázta. Gondoskodott róla, hogy drága gyermekei és kedves férje friss és izletes falatokhoz jussanak. Az apának eszébe se jutott,

hogyan időnként neki kellene a fára mászni, sőt nem is olyan gyakran. Sokkal erősebb az anyánál. Ha egyszer felmenne és jól megrázná a fát, legendő hullana le az egész családnak. Ugy lát-szik, nem egyezik meg méltóságával, hogy a háztartás dolgába avatkozzék.

Tamás: Akkor az apa mit dolgozik? Talán semmi munkát sem végez?

Apa: Végez az fiam! A fészkepítés főleg az ő dolga. Nem is könnyű mesterség ez. Gyakran változtatja tanyáját. Jó vastag ágakat kell letördelni és ügyesen összerakni, mert testük súlya alatt a vékonyabb ágak eltörnének és a kicsinyek sirni kezdenének, ha éjjel lepotyognának a magasból.

Tamás: Nagy fészket kell rakni, hogy esetleg 5—6 nagy majom beleférjen.

Apa: 5—6 gorilla ritkán van együtt. A vadászok megfigyelése szerint 3—4 barangol együtt: apa, anya és 1—2 gyerek. A fészkekbe azonban nem megy fel az apa, csak az anya és a gyermekek. Az apa éjjel a fa tővéhez támaszkodik és nagyon ébren alszik. Ha elindulnak a nagyobb macskaféle ragadozók és rávetik a szemüket az ifju gorillára, az apával találkoznak, amikor a fára fel akarnak mászni. Az öreg elveszi a kedvüket a gorilla-hustól. Ilyen hűséges apa megérdemli, hogy nappal friss gyümölcsöt rázzanak le neki.

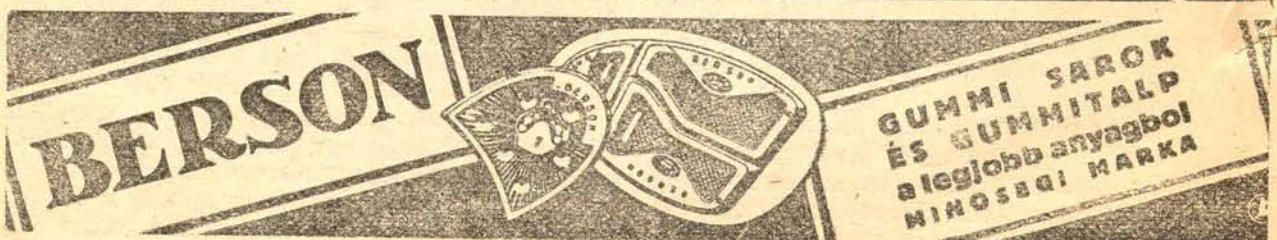
Tamás: Miért terjednek el mindenféle hazug hírek az állatokról?

Apa: A gorilla nem gyakori állat. Az Európaiak a négerektől kérdezősködtek és a négerek sok mindent meséltek erről a különös majomról. Kevés ember látott eleven gorillát. Csak akkor kezdték igazán megismerni, mikor sikerült néhány gorilla gyermeket elfogni.

Tamás: Felnevelték a kis gorillákat?

Apa: Nagyon szívesen felnevelték volna, ha lehetett volna. A legtöbb hamar elpusztult. Tüdejük megszokta a nedves és forró levegőt, más vidéken a betegségek rájuk csaptak. Rendszeren tüdőbajt kaptak s rövidesen végük volt. Néhány azonban Berlinben hónapokig életben maradt és a tudósok tanulmányozhatták szokásaikat, bár igazi szokásaik közül Európában többet elhagytak. Hazájukban például harágjukban vagy örömlükben a mellüket verik a gorillák. Ilyenkor mindig hátsó lábukra állnak. Ha jó kedvük van, örült módjára ugrádoznak is.

Nálunk soha sincs a gorillának olyan jó kedve. Hiányzik a meleg, a megszokott környezet, a szabadság. Talán kedvelt ételei is hiány-

zanak. A fogságban azt a táplálékot adják neki, amit az ember eszik. Szívesen megeszi, de talán van az őserdőben olyasmi is, amit még szívesebben megenne.

Tamás: Hust is adnak neki?

Apa: Megeszik az mindent, amit az ember. Reggelire tejet vagy kávékat iszik, de mellé örömmel veszi a vajaskenyeret. Sőt azt sem bánja, ha a vajás kenyeren még sonkaszélet vagy nyelv is van. Ebédre megeszi a főzeléket, de körülnéz, nem jön-e még egy kis sültuska utána. Egy pohár jó sört se utasít vissza. Megtanul emberi módon enni. De ha észreveszi, hogy nem kísérik figyelemmel hirtelen régi szokásai szerint eszik és iszik. Ugy kényelmesebb neki. Ő is kíváncsi meg játékos, mint minden majom. Ha bejön a szobába, mindent megvizsgál. Kezébe veszi a tárgyakat és hosszan szemléli. A többi majom sok kárt csinál, gyakran elejti a felvett tárgyakat. Ez a gorillánál ritkán fordul elő. De ha előfordul, fél mint a gyermek, amikor rosszat követ el. Általában tulajdonságai nagyon hasonlítanak a gyerekek tulajdonságaihoz. Ha nem figyelik, bele-bele kóstol az ételekbe. Sőt azt is megfigyeli, hová teszik el a maradékot. Ilyenkor csendben ül és cselet sző. Lesi a gazdát. Ha észreveszi, hogy a gazda nem figyel, odalopózkodik a szekrényhez, belemarkol az ételbe és azzal menekül ki a szabadba zsákmányával. Az arcáról később leolvasható a bűnbánat. Tudja, hogy nem járt el becsületesen.

Mondtam azt is, hogy nagyon játékos. Különösen a kis gyerekeket szereti. Hüségesen vigyáz rájuk és mulattatja őket. A nagyobbakkal szemben ridegebb. Az állatokat pedig lenézi. Gorilla méltóságával nem tartja összeférőnek, hogy leereszkedjék a házi állatokhoz. Azt nem tudjuk, hogyan viselkednék öregebb korában. Amelyeket megfigyelték, mind ijjan haltak el. Azt szeretem benne legjobban, hogy nagyon tiszta. Ha valami piszok tapad hozzá, látszik az arcán, hogy undorodik. Szinte kéri gazdáját,

hogy mossa meg. Különben is nagyon szeret fürdeni.

Tamás: Én félnék tőle! Arra gondolnék, hogy megvadul és széttép. Aztán borzasztó fogai és rettenetes szemei vannak.

Apa: Öreg gorillát még nem figyelhettek meg. Nem tudják megfogni. Ezekről a fiataloktól nincs mit félni. Néha morognak egy kicsit, ha rosszkedvűek, de nagyobb bajt nem csinálnak. A szemük meg egyáltalán nem rettenetes, sőt tekintetükben sok emberi van. Rendesen olyan a kifejezésük, mint egy huncutságon gondolkodó gyereké. Persze, a vadászok nem ilyenek látják. Nem is olyan annak a gorillának a tekintete, amelyikre ráfognak a puskát. Abban félelem és düh van. Nem mosolyoghat, amikor érzi, hogy halálos ellensége áll vele szemben. A vadászok leírását mindig úgy kell olvasnod, hogy ők rendesen a megriasztott állatról írnak. Csak kevésnek volt alkalmá arra, hogy megfigyelhette a nyugodtan táplálkozó vagy békésen játszó állatokat. Az erdő és mező vadjainak kitűnő szaglásuk és hallásuk szokott lenni. A közeledő ellenségről tudomást vesznek. Ha nem is látják, bizonyos nyugtalanság fogja el őket. Ez az oka annak, hogy a vadászok leírásait nem kell mindenben elfogadnunk.

Tamás: A gorillán kívül a csimpánz képét jól ismerem. Van-e még rajtuk kívül majom, mely hasonlít az emberhez?

Apa: Van, Iiam. A gorillán és csimpánzon kívül az orángután és a gibbon. Ez a négyfajta emberalakú majom van. Már mondtam, hogy a gorilla a legerősebb, de nagyon erős a csimpánz és az orángután is. A csimpánz ügyesebb, tanulékonyabb, fogságban minden emberi szokást elsajátít. Okos és szeretetreméltó. Az orángután nehezkesebb és idősebb korában kedvetlen, durcás.

A gibbon a legügyesebb és legjátékosabb a négy majom közül. Majd egyszer még beszélgetünk róluk is.

(Budapest.)

A szomorú királyfi.

— Mese a szeretetről. —

Írta: Dobai István.

A madárdalok országában élt egyszer egy igen szomorú királyfi. Azért volt igen szomorú, mert egy éves korában elvesztette édes apját és alig telt el néhány hónap, nagy bánatában az édes anyja is elköltözött az élők sorából. A kis árva királyfi úgy nevelkedett fel, mint egy szomorú virág. Hiába sütött a nap, hiába járt kedvébe az udvari nép, ő sohasem tudott örülni, mert azt érezte, hogy senki sem tudja úgy szeretni, mint ahogyan a szülei szerették volna. A szíve üres volt, mert hiányzott belőle az igazi szeretet.

Pedig mindenki a kedvét kereste. A her-

cegi nevelők elhalmozták minden jóval, a hercegasszonyok becézgették, kedveskedtek neki és ő mégis csak szomorú maradt, mert mindig azt érezte, hogy az udvar népe, a főurak csak azért szeretik, mert ő királyfi s mert remélik, hogyha majd király lesz, kitüntetések fog adni a hízogó uraknak.

Szomorú királyfinak nevezte mindenki ezt a bus királyfit, mert még a gyermekek játékában sem lelte örömet, pedig sok herceg meg gróf fiú kereste fel, sőt még idegen országok királyai is elküldték hozzá gyermekeiket, hogy pajkos játékaikban felviduljon, de hiába volt

minden. Sokszor tiz-husz gyermek is volt vendégségben nála. Mindnyájan jókedű, játékos gyermekek voltak. Kimentek a mezőre virágláncot kötni — mert ebben az országban rém sok virág volt — elmentek az erdőbe fűzfa sipot faragni és rendszeren virágosan, hangos sip szóval jöttek haza, de a szomorú királyfi sohasem tartott velük, hanem otthon maradt, elhúzódott egy-egy félreeső fa alá és innen nézegette, hogy milyen fürgén kergetőzik a sok pajkos gyermek. Ő is szeretett volna velük ugrálni, velük hemperegni a selymes fűben, de nem tudott közéjük menni, mert nem tudta szeretni őket; az ő szívéből hiányzott a szeretet.

Mindig úgy érezte, hogy a szíve üres, hogy valami hideg van az ő szívébe, ezért mindig a szeretetet kereste. Mindig egyedül járt.

Egy reggel a szokottnál is bánatosabb volt a szomorú királyfi. Ekkor elhatározta, hogy világgá megy és megkeresi a szeretetet, de addig nem tér vissza, amíg meg nem találja. Ahogy kiért a palotából, virágos mezőn kellett átmennie. A virágok még harmatosan csillogtak és oda hajlottak a szomorú királyfi lábához, csókolgatták, becézték, de a szomorú királyfi félre rugta őket és sietve tovább ment. A virágok pedig nyájasan hívták vissza őt.

— Szomorú királyfi, jöjj vissza, maradj itt velünk, mert mi szeretünk téged. Maradj itt, estére fehér szirmokból vetünk neked ágyat, édes illattal takarunk be. Reggel harmat cseppben mosdatunk meg és üdítő nektárral táplálunk. Maradj hát itt, szomorú királyfi.

De ő nem figyelt a virágocskák kedves beszédére, hanem tovább ment szomorú utján. Nemsokára egy nagy erdőbe ért. A nap be-be pillantott a vén fák lombjai közt a mohás utra és meg-meg csillant a szomorú királyfi subáján. A madárkák csattogó jókedvükben voltak, egyik szebben énekelt, mint a másik. Amikor meglátták a szomorú királyfit, köréje röpködtek és kérték, hogy maradjon velük, mert ők igen szeretik őt és megfogják vigasztalni. Egy kedves kis madárka a vállára szállott és onnét énekelte a fülébe: Csip, csip, csirrr-csirip, bus királyfi, maradj itt, ellátunk mi minden jóval, puha ágygal, friss mohával, méz ételben nótás kedvvel, madár dallal este, reggel, csip csip, csirrr-csirip, bus királyfi maradj itt!

A szomorú királyfi nem hallgatta meg a madárka édes hívását, hanem tovább ment és amikor a kis bohó madárka újra kezdte: csip, csip, csirrr-csirip, durván leütötte a válláról, úgy, hogy szegényke egy szót se tudott többé szólni. Ekkor úgy érezte, hogy jó lenne szeretni ezt az ártatlan madárkát, de ő mégsem szerethte, mert a szívéből hiányzott a szeretet. Megszökték a lépteit, hogy ne hallja a madarak kedves hívásukat és nemsokára nagyra nőtt, amelyen nyilegyenes ut vezetett Messze lehetett látni ezen az uton és

a bus királyfi a nagy messzeségben fehér kocsit pillantott meg. Pej lovak voltak eléje fogva és olyan gyorsan röpültek az uton, hogy a kocsis hamarosan előtte volt. Az volt a kocsis arva: Szeretetet.

Ahogy meglátta ezt a szomorú királyfi, olyan boldog lett, hogy alig bírta uralkodni magán, a kocsihoz rohant, fölnyitotta az ajtaját és rákiáltott a benne ülő Szeretetre.

— Adj nekem szeretetet, te ősz apó!

Szeretet apó szakállal hófehér volt és a földig ért, minden hajszála színezült volt és fodrosan hullott fehér palástjára. Szeméből jószág sugárzott, de amikor meghallotta a szomorú királyfi követelő hangját, elkomorodott és halaként ezt felelte:

— Szomorú királyfi, a szeretetet nem szabad követelni, mert az jószág jutalma. Te követelted, tehát nem kaphatsz szeretetet. — Ezzel Szeretet apó becsukta kocsija ajtaját és a pej paripák tova száguldottak a nyilegyenes uton. A királyfi egyedül maradt. Úgy érezte magát mintha az egész világ reá szakadt volna; mintha besötétedett volna élte napja és nem érne soha több reggelt. Busan mérte tovább az utját. Nemsokára egy töpörödött koldus anyó-kával találkozott, aki nyájas sipitozással kért tőle egy kis alamizsnát, mert hiszen ő már vén, az úra beteg és nincs senkijük a föld kerekén sehhol. De hiába szaporázta a szót, mert a szomorú királyfi rá sem hederített, hanem tovább ment. Már sötét volt, amikor egy erdőcske szélére ért. Épen le akart pihenni, amikor egy sirós kis lányka vetődött eléje. Ahogy meglátta a gyermeket a királyfit, mindjárt felvidult az arca és repeső szavakkal kérte:

— Jó királyfi, beleejtettem a kancsómat a forrásba, jöjj, vedd ki, mert én nem érem el, de ha kancsó nélkül megyek haza, meg fog yereni a mostohám.

— Vedd ki, ha beleejtetted, én nem vagyok senkinek sem szolgálja, — felelte nyersen a királyfi és tovább ment szomorú utján. A lányka sirva hívta vissza, de ő rá sem hederített. De mégse tudta elfeledni, hogy most miatta verést fog kapni az a kis arva lányka és úgy érezte, hogy mégis csak ki kellett volna vennie a kancsót a forrásból. De már késő volt, mert nem látta többé a lánykát és a sirását sem hallotta, nem tudott segíteni rajta. Töprengve mendegélt a sötétben, de mire kiért az erdőből, már magasan uszott a nap, ez a szép aranyhajó az ég kék tengerében. Meleg volt már, amikor egy csunya öreg koldussal találkozott, akinek egy nagy piszkos zsák volt a hátán:

— Királyfi, vedd le a hátamról e terhet, meg ezt a rongyos ujjast is. Nagyon meleg van, és a karjaim bénák nem tudom levenni.

A királyfi úgy érezte, hogy ezt meg kell tennie és szépen segítette a bűna koldusnak. Hát mi történt akkor! A csuf koldus felegye-

nesedett: Ő maga volt a szeretet. Ott állt a királyfi előtt tiszta fehérben, földig érő szakállal, ezüst hajjal, jóságos szemmel, de egy szót sem szólt. A királyfi meglepődött örömeiben sirni kezdett, Szeretetet elé borult és sirva mondta:

— Szeretet, neked adom a szívemet, tégy vele, amit akarsz, legyen tied e szomorú kincsem.

— Fiam, — válaszolta Szeretet — nem kell a szived, de jöjj ide, rádcsókolom a szeretetet, mert jó voltál.

Mihelyt a szeretet megcsókolta a királyfi szívét el is tűnt, de a szomorú királyfi nem volt szomorú többé, hanem vidám és jó szívű. Most megfordult és kivette a lányka kancsóját a forrásból, a vén koldus anyókének egy ma-

rek aranyat adott. Az erdőben becézgette a dalos madarakat és beszélgetett velük mindenféle bohóságokról. A harmatos virágokat sorba csókolgatta és mindegyiknek mondott egy-egy kedves szót. Otthon is játékoskedvű volt és mindenkinél jót akart tenni, mert ha jót tehetett valakinek, akkor igen boldog volt. Ha valaki azt kérdezte tőle, hogy miképpen lett ilyen jó kedvű és boldog, azt felelte:

— Mert megtanultam, hogy nem követelni kell a szeretetet, hanem jóságunkkal kell azt kiérdemelni. Én azért szeretek, mert jót tudok tenni másokért, épen úgy, mint a szülő a gyermekeért. Erre nem tanítottak meg korán elhunyt szüleim, de megtanított az élet.

(Kolozsvár.)

Korkszkru Misi mint sarkutazó.

Korkszkru Misi végre megelégette az afrikai égető-forró éghajlatot s egy szép napon így sóhajtott fel:

— Éppen eleget perzselt a bőrömet Isten áldott napja, még sohasem fáztam életemben, szereimék már egyszer megfázni! Hol is lehetne a legjobban megfázni? — tündődött magában — Topp! Megvan! Hol lehetné másutt, mint az Észak-sarkon, az örök hó és jég hazájában? Nosza, nem sokáig gondolkozott, egy-kettő, felszerelte magát a nagy utra, azzal a szent elhatározással, hogy ami még senkinek sem sikerült: fölfedezni az északi sarkot.

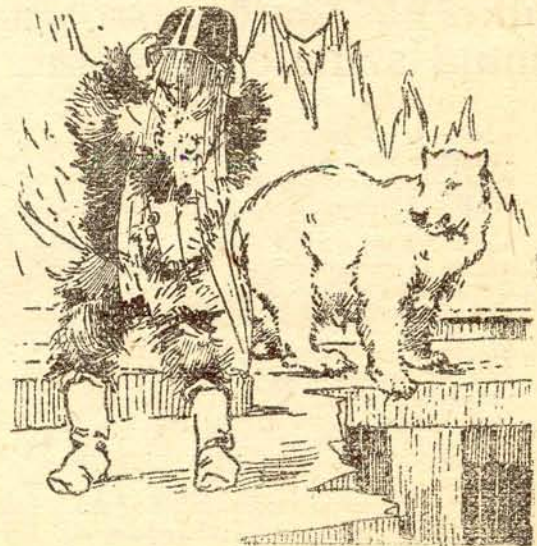
Már éppen csak egy jó kőhajításra volt az útja céljától, amikor egyszer csak egy vödört talál az elhagyatott jégmezőn.

— No, — mondta — ezt bizonyosan Piri hagyta itt, aki telehazudta a világot azzal, hogy már fölfedezte az északi sarkot. Mindegy, ha már itt van ez a vödör, legalább megmosak-

Azzal léket vágott a jégen, vizet merített és belemártotta fejét a vödörbe. Hanem egy dologról megfeledkezett a sok mindent tapasztalt Misi barátunk. A nagy hidegben ráfagyott a víz a hajára, minden hajszájáról egy-egy jég-csap meredt az ég felé, amikor fölemelte a fejét. Bizony mondom, beleizzadt szegény, amíg sorban leudta tördelni valamennyi jégcsapot. Amikor ezzel a keserves munkával elkészült és fáradtan telepedett le egy jégdarabra, egyszerre csak csöndes brummogást hallott a háta mögött. A hős Misi rémülten nézett arrafelé: hát egy veszekedett nagy jegesmedve sompolyog elő a jéghegyek mögül. Most már mit csináljon szegény Korkszkru Misi? Minden fegyverét ott hagyta kutyafogatos szánkóján. No, de ne féltésék Misit, aki még Pirinél is nagyobb mester a hazudozásban. Kitalál ő most is olyan csala-

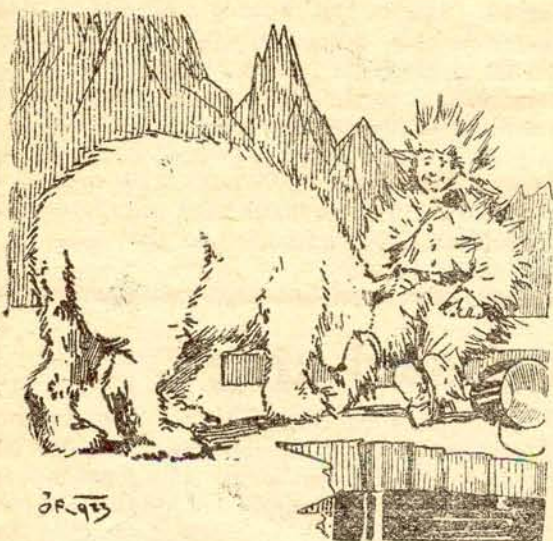

szom benne. Ugy sem látott vizet a képem vagy félesztendeje.

fintaságot, hogy szemé-szája eláll tőle a szegény jámbor jegesmedvének. Egy-kettőre bedugja a lábke a vödört, megmeríti, közben ravaszul

pislog hátrafelé: jere csak, medvekoma, jere. Zsupsz, végigönti magát hideg vízzel. Ő már tudja előre mi történik majd: a víz hirtelen megfagy, egész testét beborítja s a medve sehol sem férhet hozzá. Ahogy elgondolta, úgy is lett. Kerülgette jégfalvi Dermedő Demeter uram,

ameddig akarta, Misi barátunk csak vigyorgott rá a jégpáncél mögül. A jegesmedve végre is megunta a dolgot, nagy déreldurral otthagya, Misi pedig szép nyugodtan várta várta, hogy a tavaszi napsugár majd leolvassza róla a jeget. Amikor hazakerült, azt füllentette, hogy egész tavaszig várt a jég olvadására és még sem fa gyólt meg, sőt olyan melege volt, hogy majd megfulladt belé.

Én elhiszem neki, hát ti elhiszitek-e?

Elek nagyapó.

Évike köszöntője nagymamája születése napján.

— Emi verseskönyvéből. —

Szeretnék ma mesebeli herceg lenni,
Fehérgalambos hintómmal felröppenni.
És amennyi drágaság a világon van,
Mind, mind elébed hordani egy halomban.

Szeretnék ma varázspálcás tündér lenni,
Egy nyíló rózsza kelyhéről felröppenni,
Összeszedni minden virág mosolygását,
Idehozni, neked adni ragyogását.

Szeretnék ma arany tollu madár lenni,
Zöld leveles kis erdőből szárnyra kelni.
És amennyi dal csendül fel a világon,
Neked hozni, neked adni e szép napon.

És előtted mégis csak szegényen állnék,
Mindez igénytelen, kis játékká válnék.
Mert te nekem milliószor többet adnál
Drágaságnál, kacagásnál, csengő dalnál.

Elhoztam hát tenéked ma a szívemet.
Dobogása gyermeki hála, szeretet.
Ugy hoztam el mint legdrágább kincssem
Nagymamácskám áldjon meg az Isten.

Elek nagyapó kis krónikája.

— Beszámoló. —

Ősi szokás: esztendő alkonyán a multba visszatekinteni. Ezt cselekszem én is, kedves unokáim, beszámolván a Cimborában végzett munkáról. Figyeljete ide. Benső örömmel állapítom meg, hogy a Cimbora, mely az esztendő hajnalán növendék fácska volt, esztendő alkonyára hatalmas, terebélyes fává növekedett. Ha ennek az esztendőnek a lefolyásán egyetlen egy napi pihenővel sem ajándékoztam meg magamat; ha a napnak jóformán minden óráját nektek szentelém: Löven megjutalmazott azért az a megható szeretet amely sok-sok ezer gyermeknek és szülőnek szívéből árad felém életem alkonyán. Most már igazán tudom: nem éltem hiába.

Egész bizonyossággal állíthatom, hogy messze földön nincs ma gyermekujásznak oly nagy és lelkes tábora, mint a Cimborának. Ez a tábor a még olvasni sem tudó gyermektől a serdülő, sőt serdült ifjuságig voltaképpen csak fele-része a Cimbora olvasóinak: szülők, nagyszülők, bácsik, nénik mind olvassák a Cimborát, sok-sok ezer levél tanúsága szerint. A Cimbora talán az egyetlen gyermekujáság kerek e földön, mely több a gyermekujásznál: valóságos *családi ujsággá* fejlődött ki. Könnyű volna bebizonyítanom, hogy ennek az ujságnak *legkevesebb ötvenezer olvasója van*.

Hogy ebben a csudálatos eredményben a *Szabadsajtó* lelkes áldozatkészségének orosz-lánrésze van, nemcsak elismerem, de a magyar gyermekek nevében itt, e helyen meg is köszönöm. De hálás köszönettel tartozom az én lelkes munkatársaimnak is, akikkel én állandó és sűrű levelezést folytatok s akik megértették, hogy mit jelent egy jó, a gyermeki lelket helyes irányba vezető ujság. Olvassátok el csak az alábbi névsort: a Cimbora ez évi folyamában *99 író nevével* találkoztok, a századik az én nevem. Volt-e erre még példa? Soha, soha.

Ime a nevek s a nevek után a helyiség is:

Berde Mária Marosvásárhely, Csürös Emilia Kolozsvár, Dánielné Lengyel Laura Budapest, Dóczyiné Berde Amál Nagyenyed, Szabolcska Mihály Temesvár, Szentimrei Jenő Kolozsvár, Tompa László Székelyudvarhely, Szondy György Debrecen, Balogné Molnár Mária Budapest, Lengyel Miklós (Tamás érdeklődik) Budapest, Bartha Irén Kolozsvár, Csengery János Szeged, Kacsó Sándor Kolozsvár, Reményik Sándor Kolozsvár, Kertész Mihály Budapest, Szeremley Ákos Fogaras, Sipos Domokos, Dicsőszentmárton, Kristóf György Kolozsvár, Ágoston Mariska Sepsiszentkirály, Benkő Anna Bethlen, Bölöni Jolán Kolozsvár, Molter Károly Marosvásárhely, Holstein Mária Dés, N. Tessitori Nóra Kolozsvár, Gulyás Károly Marosvásárhely, Marossi Zsófia Marosvásárhely, Monoky Sándor Vámfalu, Walter Gyula Kolozsvár,

Ujlaky János Zabola, Borsa Mária Bánffyhu-nyad, Csanádi Sándor Sárbogárd, Balázs Ferenc Kolozsvár, Vadnay Hermin Szászrégen, Fejér Gerő Gyulafehérvár, Pap József Kolozsvár, Szombati-Szabó István Lugos, Benedek Marcell Budapest, Dénes Sándor Szatmár, Tutsek Anna Budapest, Farcády Sándor Brassó, Dobai István Kolozsvár, Drosnyák János Arad, Halmágyi Samu Székelyudvarhely, Gara Ákos Kolozsvár, Ormos Ede Kolozsvár, Rácz Imre Nagyvárád, Bencédi Ferenc Kolozsvár, Benyowszky István Debrecen, Bodnár János Nagyvárád, Heltmann Ervin Torda, Gottschling Frigyesné Felvinc, Ikafalvy Dienes Jenő Kézdivásárhely, Horváth Mihályné Mar sujár, Szucsik Mária Wien, Zsoldos László Budapest, Bácsi Tibor Kibéd, Radó Antal Budapest, Karsa Ilonka Székelyföldvár, Sárközy György Budapest, Baumgarten László Gyulafehérvár, Hanzéros Géza Halmágy, Kondor Ferenc Dicsőszentmárton, Pap Jánosné (Nagymama) Brassó, Nánay Béla Debrecen, Dsida Jenő Szatmár, Avar Gyula Budapest, Bányay János (Hasznos szórakoztató) Székelykeresztur, Szemlér Ferenc Brassó, Radványi Sándor Kótaj (Szabolcs megye), Kelemen Andor (Bandi bácsi) Budapest, Kereszturi Sándor Nagyvárád, Schenk Gyula Brassó, Bujk Béla Nagyvárád, Török Sándor Kolozsvár, Ullmann Waldemárné (Katalin) Nándorhegy, Klier Róbert Temesvár, Jávor Béla Kolozsvár, Barton Lily Kolozsvár, Virsik Mária Malacka, Müller József Székelykeresztur, Görögné Beke Margit Budapest, Reizmann Irma Szatmár, Névtelen.

Román költők: Carmen Sylva, Eminescu, Goga, Josif, Negruțiu, Alexandri, Carp, Ecaterina, Coșbuc.

Idegen költők: Goethe, Longfellow, Hamans, Victor Hugo, Greif, Anatole France, Lagerlöf, Zelma, A. Daudet, Tolstoj, Guy de Maupassant.

Most pedig én a jövő esztendőre nem ígérek semmi egyebet: ha Isten erőt és egészséget ad nekem, tovább folytatom a megkezdett munkát. És töletek sem várok egyebet: szeretetért szeretetet.

Áldjon meg az Isten minden jóval, édes unokáim!

Kisbaczon, 1923. karácsony hetében.

Elek nagyapó.

Betűrejtvény.

Beküldte: Koszta Böske.

E

A fertőző betegségek.

Irta BÉLA BÁCSI.

Az idei esős, sáros időjárás a különféle járványos betegségeknek igen kedvez, vigyázni kell hát az egészségre kettőzött gondossággal. A fertőző betegségeknek nagy részét azok a piciny, csak erős nagyítással meglátható apró lények okozzák, melyeket fertőző csiráknak, vagy *baktériumoknak* nevezünk. Ezek leleskelnek reánk millió számban mindenütt, s amint mondani szokták: a levegő tele van »gyilkoló fertőző csirákkal.« Pedig a tudományos kutatások azt mondják, hogy nem épen így áll a dolog. Tudniillik, a minden téren ajánlatos elővigyázat mellett, nem éppen olyan nagy veszedelmet jelentenek számunkra a levegő fertőző baktériumai. Igaz, hogy megszámlálhatatlan számú baktérium van a levegőben, de szerencsénkre, ezek nem maradnak egy helyen, hanem a végtelen levegőben nagy helyre szétszóródnak. Másrészt a sok baktérium közül aránylag csak kevés van olyan, amely betegséget okozhatna nekünk, sokkal több a kárt nem tevő. Ezek a kárt nem tevő baktériumok védelmünkre is szolgálnak, amennyiben folytonos harcot folytatnak a kisebb számú, kártékony baktérium ellen és ennek következtében a káros baktériumok nagy számban pusztulnak el.

A baktériumok legnagyobb része a földről kerül a levegőbe. Ha a föld felső rétege száraz, a szél felkavarja a baktériumokat a levegőbe, ellenben a nedves talajhoz oly erősen tapadnak a bacillusok, hogy még a legerősebb szél sem tudja őket onnan elfujni. Ezért veszedelmesek esős időjáráskor a járványos betegségek, mert bacillusaikhoz könnyebben hozzájuthatnak. Az utca porával a levegőbe repült baktériumok egyrésze aránylag nagy sulya miatt, le is szále újra a földre, mert csak addig uszkál a levegőben, amíg szél van. A levegőbe felszálló baktériumok vesztettek is fertőző képességükből. A szárazság a baktériumok ellensége, tönkretévője és a felkavart baktériumok egy része mér erejét veszítve, száll fel a szél parancsára.

Érdekes védelme a természet részéről az embernek az is, hogy a szárazságban azok a baktériumok inkább megtudnak élni, amelyek nem ártalmasak az emberi szervezetre. A levegő mennyiségéhez képest, a benne jelenlevő veszélyes baktériumok száma oly csekély, hogy a levegő baktériumai által való megbetegedés veszedelme koránt sem fenyegeti az embert annyira, mint a tápláló anyagok, viz, különféle használati tárgyak és az emberek egymással való érintkezésének esetleges fertőző hatása.

Még egy dolgot nem szabad figyelmen kívül hagyni. Zárt helyiségben, szobában, szűk utcában, szóval olyan helyeken, ahol a levegő szabadabb mozgásában gátolva van, sokkal inkább fenyeget a fertőzés veszedelme. Ezért egy-egy végtelen helyen való hosszabb séta mindig igen jó szolgálatot tesz ruhánknak a bacillusoktól való önkénytelen fertőtlenítésére.

Mese a porcellán babáról.

Irta: Karsa Ilonka.

Rózsaszín hercegkisasszonya óriási porcellán babát kapott. Hosszu fehér selyemruhában pompázott egy kékszinű karosszékben. A hercegkisasszony éppen ilyenről álmodott. Földig érő aranyhaj hullámozott le a fejéről, két szeme feketén fénylett és arca olyan volt, mintha rózsaszínű szirmot lehelték volna rá.

A porcellán baba mindig mosolygott. A picike hercegkisasszony megkérdezte egyszer édesapjától, hogy miért mosolyog mindig a porcellánbaba? A herceg szomorúan simogatta meg a herceg kisasszonyt és nagyot sóhajtott.

— Mert a babának nem fáj soha semmi! Nincs szíve. . . .

A kicsi hercegkisasszony nem értette meg, hogy édesapja miért sóhajtott, de azt megértette, hogy miért mosolyog mindig a porcellán baba.

Játszó pajtása is volt a hercegkisasszonynak, szőke haju, kékszemű apródjucska, aki lilásrózsaszínű selyemköntösben járt és nyolc éves volt, éppen mint a hercegkisasszony.

Reggelenként sétálni vitték a porcellánbabát. Megfogták a karját kétfelől és magukkal húzták a virágos kertben.

Egyszer a baba egyik lábáról elveszett a gyöngyös topán.

— Szegény baba — sajnálkozott a kicsi apród. — Bizonyosan fázik a lába.

— Nem fázik, mert a porcellánbaba semmit sem érez, — mondta a hercegkisasszony. — Nem hallottad amikor édesapám megmagyarázta?

— De bizony hallottam. Igazad van, semmi sem fáj neki.

Ettől kezdve egyikük sem sajnálta. A hercegkisasszony unalmában összekócolta a haját, a kicsi apród megtépázta zizegő fehér selyemruháját és nemsokára kifecamították a karját.

— Látod, — mondta a hercegkisasszony — mégis mosolyog.

Szegény, meggyötört porcellán babát nem ültették többé a kékszinű karosszékbe. A hercegkisasszony egy rejtett sarokba dobta és azontul nem játszottak vele, mert a nevenapjára új babát kapott. Lilaruhás, feketehaju kékszemű szép babát. Lakkcipő feszült két kicsi lábára és lilavirágos szalmakalap simult fejére. Lili babának hívták. Ő is mindig mosolygott.

— Holnap férjhez adom hozzád az új babámat! — mondta egy este játszótársának a hercegkisasszony, amikor elbucszott tőle.

Éjjel nem tudott aludni. Arra gondolt, hogy milyen világraszólón szép lesz a baba lakodalma, kik lesznek a vendégek és mennyi rózsá illatozik majd az asztalon.

A holdfény bevilágított az ablakon és a hercegkisasszony sokáig nem tudta lehunyni a szemét.

Egyszer csak valami suttogást hall a szobában. Mi lehet az?! Felült az ágyban és kalapáló szívére nyomta a kezét.

A suttogás a régi porcellán baba rejtekéből szűrődött hozzá. Istenem, ki beszél ottan? Csöndesen lelépett az ágyról s a vastag, puha szőnyegen arrafelé kuszott. Amikor odaért, bámulatában végignyult a padozatra és mozdulatlanul figyelt az ócska porcellán baba fészékbe.

A kis zug most nem volt sötét: holdsugarak cikáztak bele. A törött karu, kócos baba félváltával a falhoz támaszkodva állt foglalt. Előtte menyasszonyi ruhában a boldog Lili baba pompázott, Istenem, hogy kerül az oda? . . . hiszen tegnap este a kékbársony karosszékben mosolygott a hercegkisasszonyra . . .? Megdörzsölte álmos szemét és közelebb húzódott a babasarkokhoz.

Lili baba mégis csak ott ült, a kékszemével a régi porcellánbaba sápadt arcába nézett.

— Bizony, szomorú a sorsod — susogta.

— Én is lennék olyan szép, mint te vagy, ha felöltöztetnének — szólott a másik. — Ruhám elpiszkolódott, aranyhajam kócosná fakult, lábamról elveszett a selyempipellő s most még a napfényt is sajnálják tőlem. Sötét zugba tettek és elfelejtettek. Pedig valamikor . . . milyen szép voltam! Selyemruhás, kényes apródok tártattak a kertben. Mindenütt virágra léptem és rózsaszirmok hulltak reám. Violából fontak koszorút a fejemre és megsimogatták az arcomat. Hamar meghalt a dicsőségem . . . A hercegkisasszony mindenkinek megmondta, hogy nincs szívem, mert mindig mosolygok. Azontul durván bántak velem, kitérték a kezem, megcibálták a hajam. Amióta téged ide hoztak, rám sem néznek többé. Meguntak . . .

— Nagyon sajnálom, — mondta Lili baba, hogy nem lehetsz ott holnap az esküvőmn. Rózsaleveleken fogunk heverni a hercegkisasszony rózsalugasában és rózsatányérból eszünk! Bársonyruhába öltözik minden apród, de legpompásabb lesz a vőlegényem. Milyen kár, hogy nem láthatod.

— Bizony, szeretném látni! sóhajtott a porcellánbaba. — Szeretnék szép ruhában heverni a rózsaszirmokon. De nem irigyellek a lakodalmadért és nem kívánom a lila köntösödet. Fehér selyemben szeretnék járni, mint régen. Boldog volnék, ha hullámokba fésülnek a hajam, fehér cipőt huznának a lábamra s hercegkisasszony rózsalugasába vlnének! De tudom, nem teszik meg . . . a hercegkisasszony nem engedi, mert látni sem akar többé.

Pedig itt megszakad a szívem . . . Meglátod, Lili baba. Egyszer csak a padlóra zuhanok és szegény, fájó szívem kiszakad a mellemből. S még akkor is mosolyogni fogok.

Lili szomorúan nézett a régi baba elhomályosult szemébe.

— Pedig a hercegisasszony azt mondta, hogy neked nincs szíved...

A picike hercegisasszony reszketve kúporgott a szőnyegen. Őszinte sajnálkozást érzett a szíve mélyén és szeretne volna magához ölelni a porcellán babát.

— De nem most, majd reggel — gondolta. — Reggel szépen új ruhába öltöztetem megfűsülöm és magammal viszem Lili baba lakodalmára.

Fölkelt a szőnyegről és gyorsan visszabujt fehér ágyacskájába, mert fázt már...

Reggelfelé csörömpölő zuhanásra ébredt. Széjjel nézett a szobában, Lili baba ismét a karosszékből mosolygott rá, úgy, ahogyan tegnap este odatette. Mi történt hát...?! Hirtelen eszébe jutott az éjszakai suttogás és rémülten szaladt az ócska baba rejtekéhez.

Szegény, megunt porcellánbaba szétszúzott fejével feküdt a padlón. Kiszakadt kicsi szíve továbbvonaglott a szőnyegen a bámuló hercegisasszony felé.

Magához hívatta játszótársát, a kicsi apródot és elmesélte neki az éjszaka történetét: állmát a babák suttogásáról.

— Látod — mondta a kicsi apród — szegény porcellánbabának mégis csak volt szíve... Lili babának is van.

A picike hercegisasszony sirva nézegette a fehérruhás nagy baba cserépdarabjait.

— Nem tépázom meg többet a babák haját, — szepegte csöndesen. — Vigyázni fogok a ruhájukra és cipőjükre... Nem töröm ki a kezüket, nem csavarom félre a nyakukat... és egyet sem dobok többé a sötét sarokba! Szépen játszódjunk velük ezentúl, kicsi apród... mert látod a mi kegyetlenségünk és rosszaságunk igen fáj nekik!..!

(Székelyföldvár.)

Köhögésnél, hurutnál,

csak a

SIROMALT

használ!

Biztosan használ, ize jó,

Patikában kapható!

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Pótlórejtvény.

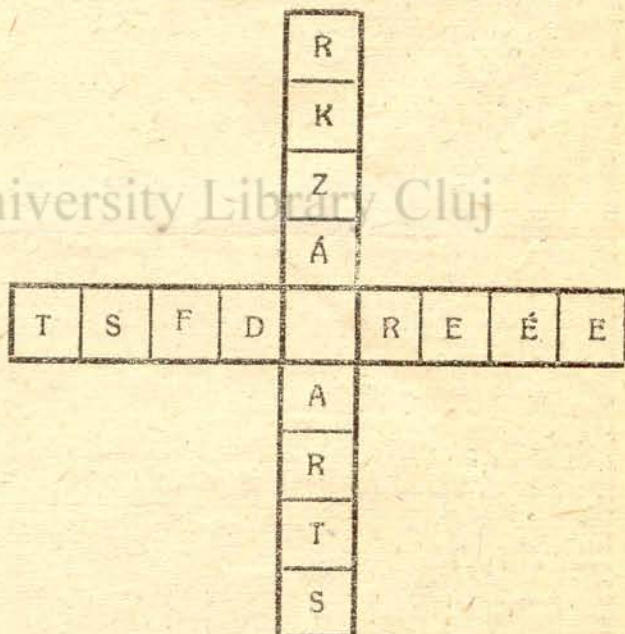
Beküldte: Fejér Imre.

— ezső	— ár
— rnő	— r
— alom	— ándor
— des	— ob
— ár	— k
— mre	— áspoly
— arcsu	

A kezdő betűk egy jeles erdélyi költő nevét adják.

Keresztrejtvény

Beküldte: Bársony Klári.

Pótlórejtvény.

Beküldték: Máday testvérek.

— mber	— dám
— urka	— év
— ábor	— lbor
— ttó	— per
— em	— agy
— olog	— umi
— rom	— lő
— ámpa	— agyar
— nya	— ndre
— ükőr	— oll
— ánt	

Ha a betűket helyesen pótoljuk, Petőfi Sándor egyik költeményének címét nyerjük.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bafanil Mici) u. p. Nagy-baczon, (Bafanil Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálva, hogy benne legyen a levélben: hol kétf, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Táglicht Béla és Edith Nagyvárad. Minden levelekre válaszoltam eddig, csak türelemmel kell várni a válaszkora, mert nagy utat esz a posta Nagyváradtól Kisbaczonig, meg Kisbaczontól Szatmárig. Rejtve yette részben ismerősök, részben tulajdonosai könnyen megjelölhetők. Valamivel nehezebb rejtvényeken járjék a fejteket. A kiadó bácsi ezután mind a kétfők nevére írja küldeni az újságot — Anstoin Andor Arad A fi leveleiteket is megkaptam, válaszoltam is rájuk. A betűr jévényed — nézd meg csak jól — hibás, a névre f. ényed igen könnyű. — Salamon Ottó Aranyos öyeres. Szi emből örvendek, hogy nem kell többet fektüdnöd, aminek jétül sajátj zül g irad ezt a levelet. Tarisa eg az Isten jó egészségedet, de ma adnak is vigyáznod kell erre. — Fényes Mór Kolozsvár. A rejtvényed jó ismerős, az adoma ismeretlen előtem s alkalmilag majd k zézészem. A kiadó bácsi pótolja a 48. számot. — Guffrid Bősi Kolozsvár. Ha Szi nem nyaraltál s éppen a Kós Káro y bácsi „Varju vára” mellett, hosszú, igen ho szu és érdekes levelet írhatnál a várakidőről. Hiszen te Erdély egyik legértékesebb és legérdekesebb embere mellett nyaraltál, aki nemcsak rejtvényt írt magának az 6 házat, a „varju várai”, de fel i építette sajátkezűleg. Ugyancsak Kós bácsi nem csak megírja a önyvet, de ő maga ki is nyomatja, befüzi és be is köti. Ir rajt ol szebbnél-szebb és művészből-művészből dolgokat, s amellez az ő kis földjén szántogat, kapál át, kaszálgat. Bizony, az ő életéről példát vehetne a mai nemzedék. S ugyebár tanulságos lett volna olvasó farsáidnak, ha ezt leírod? Most pedig olvadd el a boríték oldalán, hogy hány előfizelő gyűtés után, mi tulajdon jár, nehogy csalódottan érjed magadat. Hogy irkálapon írtál, azér éppenséggel nem ha agszom. Az írásod lehetne csendesabb, de csunyanak nem találom. S különösen, mi ri beteg voltál, az írásod teljesen kellemőt. A ki dó bácsi ezután az újságot a te nevedre fogja küldi s nem a Guffrid és a Biró cég címére. — Tóth bándor Temesvár. Örömmel olvasd üzenetemet és a figyelmezteté emet, amelybő tanultál is valamit. Lásd, ezt szere em ha lani, ha unokáim jó n ven veszik az én jóakaratu figyelmeztetésemet. Örömmel látom unokáim szép seregében. — Dóczy Farent Nagyenyed. Német iskolába jársz, de azért tudsz magyarul írni, mert megtanított az édes anyád. Nem is jélek én attól, Perikó, hogy elfelejtet a szép magyar nyelvet, mert amit az édes an áni töl tanultál, azt sohasem felejtjük el. Tolmácsold édes anyád nek meleg üdvözlet met s vára-várom szép rajzait és írásait. Hát Zoltán bátyád mit csinál? — Szabó Zoltán Maramarosziget. Amint láthatod, rövid pihenő után, megint van regény mellettek a Cimboráb-n s lesz is ezután állandón. Bizonyos vagyok abban, hogy nagy gyönyörűségetesz Szondy György regényében, nemkülömben a ban a regényben is, amelyet Ligeti Ernő ír s amely Szondy regénye után fog jönni. — Gruber Bandi. Levél nélkül hiálról rejtvényt, nem tudom, honnan. A rejtvény m gjeftését sem közböted. Mielőbb pótdol a mulasztásodat. — Gersch Aladar Déda. Látom, hogy új unoka vagy, mert fizelt szerkesztő urnak szóltasz és nem nagyapónak. Remélem, te is úgy fogsz szeretni, mint a többi unokám, s nem csak fizelt, de kedves na vapó is leszek nekéd. — Diamantstein Ernő Marosvásárhely. Csak m stőlétl be unokáim táborába, s máris „eláruod”, hogy te a felsőbb-eszkedelmi iskolába jársz s Nemes András és Máday Béla barátaidnál látad és szereted meg a Cimborát. Örömmel látom, hogy nekéd nem okoz nehézséget a románul való tanulás, mert jól tudsz románul is, sőt németül is. Így aztán nem csodálom, hogy szívesen tanuló vagy. Azt is örömmel olvasom, hogy az iskolába te vagy a nagyobos ízóltó, s ha tüz van, te négy legelől és fuvod: tü, tü, tü, s minden füzöltő utánad meg. Ami a cserkészcsapatból való kilépésedet ille i, erre csak annyi a megjegyzésem, hogy jó a fizta lelkiismeret, s előbb-utóbb kiszól az igazság. — Fülöp Lajos. Berta és Károly Választ. Azt bizony magam sem tud m, hogy mit hozott Ocsi bának a Jézuska, mert já dalom, nem lehetem ott, amikor az Ocelkéké karácsonyfáját felgyújtották. De remélem, sok minden szeret és jót hozott neki, mert ő azt megérdemli. Annak igen örvendek, hogy édes apátok megrendelt az Én Naptáramat, mert abban írt is sok jó olvasnivalót fogtok találni. — Nagy Mária Marosvásárhely. Dehogy leszel alkalmatlan, csak írtál bátran ezután is nagyapónak. A rejtvényed ismerősök, s mivelhogy te már második gimnázista deák vagy, elváróm tőled, hogy új rejtvényeket ford a fe edet. — Bidu Mancikó Brassó Mindegy, ha hefenkint is veszed a Cimborát, a fő, hogy olvasod és hogy igen szereted. — Jäger Laci Arad. Igen megvagyok elégedve az írásoddal, s még jobban meg lennék elégedve, ha levelet is írnál. — Varga Árpád Marosújvár. Nagy érdeklődéssel v rom magyarországi utad leírását. — Podolince-Poprad postabélyegzővel jóvágyótt borítékot kaptam, amelyből a levél hiányzott. Ez igazán szokatlan dolog. Vajjon, ki lehetett oly igen kíváncsi erre a levélre? — Ieketa Imre Nagyvárad. Kocha számréjtvényed sorra kerül. — Kélmár Tibor és Lili Arad. Az egyik rejtvényed sorra kerül, a Cimborá megjeljesü rejtvény hibás, mert a Cimborá szóban az o rövido o és nem hosszú. — Anger Cica és Ándorka Vinga. Azt írod, Cica, hogy szeretnél, ha minden héten kénszer volna vasárnap, oly igen várod a Cimborát. Hiszen, ezt én magam is szeretném, jöhént azért, mert akkor falán az egyik vasárnap pihenhetnék. Örvendotes tudomásul veszem, hogy a temes-

vári Hermann gyereket megszerezted előzőelőnek, s hogy majd szerzel még előzőelőt. Nem is marad el a könyvjutalom. — Szabony Péter Gyergőszentmiklós. Ez már örvendetes hír, hogy te Gyergőszentmiklósban, Szatmárföl oly messzire, rendezes kapod az újságot. Ebb l az látszik, hogy arra felé jó a posta. — Klein Károly Temesvár. A Cim orát a Temesváron megszűnt. Gyerekujság helyett kaptad. A kiadó bácsi majd értesít, hogy mikor jár le az előfizet sed és elküldi az első felvívolyamot is, bekötve. Ugyazint en, a szakadva értezet, 46. és 47. számot is. Rejtvényeidből válogatok, s mondanom sa kell, hogy örömmel veszek föl unokáim seregébe. — Virág Anneli Dés. Valóban, jó sokáig hallgattál, de a sok tanulnivalóban meg van a menfésed. A fő, hogy a Cimborát mindig örömmel olvasod. A 100 lelt továbbítottam a kiadó bácsinak, ő majd értesít, mikor jár le az előfizetés. Azt hívánod, hogy M kulás hosszú életet hozzon nekem s jó egész séget, hogy sok s épet írhaszak nektek. Hogy hozott-e, azt én nem tudom, de ez, a te kívánságod é téken nem v lozat. — Gyulai Kovács Mária Dés. Te is gyakrabban írnál, de sok a tanulnivaló. De azért meg fogod írni, hogy mit ho ott a „Mikulás”, s most már azt is megírhatod, hogy mit hozott a Jézuska. Nekem Mikulás is, Jézuska is, nem hozott gyebef, mint l velet tőletek, az én ked és unokáimól s ez engem teljesen kiel gít, mert minde levélbő, meleg szeretet rad jélem. — Kertész József Torda Csa folyásod az írásaidat, mert nem végezel hiabavaló munkát. — Kis Gyurka Kolozs. Ha írtál, válaszol am is, m rt én minden levélre válaszolok. Vigyázz az egészságedre, nehogy a köhögésb l komolabb betegséggel legyen. A kiadó bácsinak írtam hogy ezután ne küldjén két jó dányt nekéd, az eddig küldött föléseges példányt add át valamelyik barátodnak, hátha az is megszereti a Cimborát, mint ahogy te is megszeretted. Écsi ével ezután is gyakran fogsz találni zni a Cimborában. — Feschkó Frzsebet paragszást. Mentől többet olvasod a Cimborát, a nál jobban kedveled. Különösen „Öcsike nácsellú gondolatai” és „Tamás érdeklődik” te szenek. Szóval a vidám és komoly dolgok is. Ennek igen örvendek. A emzavításról intézkedtem. — Aradról levelet kaptam egyik unokámtól, aki azt ír a, hogy ne haragudjám, amélt nagyapón k szólt, s aki önt az emzavításnak, mely szer ni a számréjtvénye sorra kerül és aki mesélt rejtvényt is küldött, főbbek közt „Kaposvár” megjeljesü képrejtvényt is, s nevével zomb n kifejelette a levélbő. Ezután az üzenet után, remélem, újabb levelet kapok tőle é hogy többé meg ne feledezék a nevérl, azt hívánom l e, hogy a rejtvényeket írja le újra, még pedig jó nagy betűkkel. — Irás Gizella Abrudbányá. Rejtvényeid közül egyet közlök, a második számot, a többi ismerősnek találtam. Azért, hogy most többet nem írsz, mert este van és álmos vagy, nem haragszom. Hát csak fektüdj le szépen, pihen, s álm diál minden szépet, m den jót. — Barcsay Mikály Dés. Bizony, rég nem írtál nekem. Pedig régen, csaknem minden héten írtál. Ennek igen örvendek, hogy a tehenelekedés kis borja lett s annyira szerett biciklizni, hogy téged és testvéreid ott is engé a közlébe. Látod, látod, ilyen az anyaszeretet. Rejtvényed sorra kerül. — Samuel Annus zálagyess. Jónak látszik mind a két rejtvényed, de ha az akárod, hogy közöljem, írd le jua jó nagy betűkkel, mert különben a szerkesztő bácsi nem tud eligazodni a 46. számot pótolja a kiadó bácsi. — Bártay József és Ibolya Nagyvárad. Ör vendek, ho y a „Öröme”, regény máris tejszik. Számról-számmá fog nő ekedni a toszted. Hogy mi yen idő van Kisbaczonban? Amikor ezt az üzenetet íro n, a ködfől alig lehet látni, de remélhetően, felszűl a köd, ragyogni fog a nap és agyapó nagyot sétál a kerfésben. — Juhász Pista Nagyenyed. Azért em írtál levelet, mert erősen meg voltál hűve, de már jékellet. Há? Istennek, hogy nem vált komolyabbá a be egészség. Remélem, nem lába írtatok az anyagnak, minden kívánságokat fel esített. Most hárman vagytok otthon: Mária, Pall és te, mert Buba, kint maradt Kabán, nagyapáéknál. Képzelem, milyen boldogok nagyapáék, hogy legalább egy unok juk náluk van. — Miskolczy Janka zalmár. A rejtvényed jó, de a legközelebbi számban nem közbötelem, mert sokan vannak előted, akik rejtvényeiket megjelenséresé várnak. De csak türelem, sorra kerülés te is. — Szényi Pista Bák. A küldött jugszláviai címetek továbbítottam a kiadó bácsinak, aki mutatványsz mot küld az ill tőnek. Jól esik a buzgókodásod, mert ebből is azt látom, hogy igaz szíyyel szereted a Cimborát s hívánod, hogy ennél többet olvass k. — Máthé Kiara Alsóbölköny. Régi készűsz írti nagyapónak, de mindig elmar. Pedig a Cimborát annyira szered, hogy alig várod a vasárnapot. Hiszen, csak meg kell hozdani a levélírást, tudom én, hogy jön a folytatás is. Azt írod, hogy van egy hároméves öcsikéd, aki nagyon huncut kis fia. Természetesen, az ő huncutsága, ugye, csupa kedvesség? — Erős Földy Temesvár. Pompásan írtál le a nyaralásodat, illetőleg kirándulásodat s még hozzá ügyesen meg is rajzoltad. Ugy a írásod, mind a rajzod remélhetően velem, hogy nem so ídó mútató, kedves munka ársam lesz benned. — Elő Rózsi Árad. E is azt mondom, amit te: nem baj! Mind n húséges rejtvény fejtőre előbb-utóbb rámosolyog a szerencse. — Kárpáti Irénka Arad. Ha még eddig nem küldte el a kiadó bácsi a „Veréb Jankó” pályázaton, leveleésből utólagosan nyert könyvet, erre az üzenetre bizonyosan el fogja küldeni. — Meskó Lorand Késmárk. Most már tudom, miért adad fel multróri leveledet a kassai postán. Míndszentekor ötnapi szünet t kaptatok, s ma kassa megígérte, hogy ha nem kapsz infót, elvisz Kassára. Kapnál ugyan infót a magaviseletből, de a többi jegyed mi jeles volt s megígérted a mamukáknak, hogy ezután jól fog viselkedni, elvitt Kassára. En bízom az ígértedbe, s hogy tővel nem kapsz infót s eláruhatom n ked, hogy diák koromban mindig első eminus voltam s egyszer én is haptam keffest a magaviseletből, egy kis ártaflan óciákszen miatt. S amint láthatod, nem lett fűlságosan rossz ember belőlem. — Ivánka József Arad. Örömed az én örömem is, rejtvényeid sorra kerülnek.

Vigasz.

Aznap nem mentem ki a féllábas iskolába. Elnyújtóztam a diványon és beletemetkeztem a földrajzi ismétlésbe. Togo, Kamerun és a legsötétebb Kongó-állam rejtelméi azonban nem szabadítottak meg keserves gondolataimtól. Csak a szemem baktatott végig a sorokon; odabenn, a lelkem mélyén, rombadőlt világ fölött, tovább zokogtak a gyászindulók.

— Mi lesz most? ez a kérdés meredt elém a romok közül. — A bogaraim odavannak; letettem a próbát a legdrágább kincsem árán és mégis összeomlott minden . . .

Elbáméskodtam a könyvről, ki az ablakon, az udvarra. A vacsoracsillag már ott éberkedett a lugas fölött. A kerítés jegenyéi körül csendes duruzsolással kerengtek a cserebogarak. A féllábas iskolában bizonyosan ott van már Börme . . . Ugyan, mit gondol rólam? Kerülhetek-e még a szeme elé?

Azon a koratavaszi délutánon, amikor sárbatiport golyómat szedegetve ott gubbasztottam a lyuk mellett, körülbelül olyanformán éreztem magamat, mint most. Igen, megint hibás voltam én is . . . De Börme! Hiszen, ha hibáztam is, ő volt az oka! Nem adta ide az ernyőt, pedig tudta, hogy nincs egy szál bogaram se. Hát hazudott volna? Csakugyan Benő menyasszonya?

Gyűlölnöm kellene, haragudni rá, mint akkor, a sárbatiport golyó miatt — és nem tudtam hara-

gudni . . . Magamban évődtem, de vigasztalódás helyett egyre mélyebb kétségbeesés fogott el. Fájt, keservesen fájt odabenn valami. Valami, amit eddig nem éreztem soha, ami nem gyógyult volna meg, bármilyen hangosan kiáltom is, hogy „marha!“ Mint akkor . . . Milyen nagyon régen is volt. Istenem! Milyen nagyon régen és milyen nagyon jó is volt még akkor minden!

A szemem fátyolos lett a könnyektől és a visszafojtott zokogás végig-végig borzongatott.

A szobára halkan ráborult az este.

Nyílt az ajtó, bejött az anyám.

— Hát te, kisfiam, talán ajándékba kaptad a szemedet a jó Istentől? Tedd le azt a könyvet, hisz egészen sötét van már!

— Nem olvasok, — feleltem kényszeredetten.

— Hát mit csinálsz?

— Fekszem.

— Talán beteg vagy? Rosszul érzed magad?
— jött oda anyám és lágy keze hűse végig simította a homlokomat.

Fojtogattak a könnyek. Nem tudtam felelni és éreztem, ha még valamit kérdez, kitör belőlem a sirás.

És úgy lett. Az anyám megállt az asztalom előtt. A falon üres volt a bogaras dobozom helye. A homályban is észrevette.

— Hát a bogaraid hová lettek?

Igen, ezért nem kellett elpityerednem: ma már tudom. De akkor! . . . Akkor muszáj volt befurni a fejemet a diványpárnák közé és zokogni hangos, csukló zokogással, hogy szinte dideregtem belé.

Óh, hogy megrémült szegény anyám! Odakuporodott a diványra mellém és az ölébe karolt. Nem kérdezett semmit; az arcát az arcomhoz szorította, simogatott és halkan, vigasztalón suttogott a fü-

lembe, mint régen, egészen kisfiu koromban, ha rossz álmok hozzá riasztották.

— Kicsi fiam, drága kis ostoba nagy fiam!

Ugy éreztem, hogy minden simogatásra könnyebb lesz a szívem; a zokogásom csendes sirásba olvadt és akkor kérdés nélkül is elkezdtem gyónni. Hiszen nekem sohasem volt titkom az anyám előtt; és talán azért is ütött ki mostanában minden ilyen rosszul, mert még nem meséltem el neki, hogy Börme a menyasszonyom . . .

Sokáig tartott, amíg mindent apróra elszépegettem-szipogtam. Amikor elhallgattam, az anyám kezdett kérdegetni.

— Hát te azért adtad a bogaraidat Börmének, hogy legyen a menyasszonyod?

— Nem.

— Nem is mondtad ezt neki?

— Nem.

— Hát ő ígérte, hogy a menyasszonyod lesz?

— Nem. De . . .

— De?

— De azt mondta, hogy nem Benő menyasszonya és mégis neki adta az ernyőt! — feleltem és a könnyek újra előntötték a szememet.

Az anyám csak simogatta csapzott frizurámat.

— Hiszen, lelkem, az valószínű is, hogy Börme még nem menyasszony sem Benőnek, sem másnak. Hanem, ha nem is mondtad neki, hogy legyen a menyasszonyod, akkor miért kellett volna neked adnia az ernyőt?

— Mert én neki adtam a bogaraimat!

— Igen, látod, talán úgy illett volna; nem is volt szép Börme viselkedése: de haragudni rá ezért neked nincs jogod. Az ajándékot nem azért adjuk, hogy mindjárt viszonzózzák! Te is helytelen voltál, amikor el akartad tőle venni az ernyőt. Lányokkal

szinü futóbogár, abban a pillanatban, amikor Börméket utólértem. Benővel egyszerre pillantottuk meg és egyszerre rohantunk felé, de hiába. Magasan ült, tizenkétéves karjaink rövidebbek voltak, hogysen elérheszük.

Hirtelen a napernyő után nyultam:

— Adja csak, Börmécske!

— Nekem adja, Börme! — vágott rá komoly hanggal Benő, mintha Börme már a felesége lett volna.

Nem volt kétségem: bizonyosan tudtam, hogy Börme csak nekem adhatja az ernyőt — izgatottan kaptam meg a kezében;

— Adja, adja!

Börme egészen elvörösödött és kirántotta kezemből az ernyőt:

— De kérem, micsoda szemtelenség! Maga igazán nevéletlen! Tessék, Benő! — és a következő percben Benő már a markába szorongatta a bogarát.

A könny kicsordult a szememből, lábam felmondta a szolgálatot. Leroskadtam a fa alá, lehajtottam a fejemet és zokogtam keservesen.

— Nahát, ilyen gyerek! Nézze, sir! — mondta megvetően Börme és ellibeggett Benővel, meg a napernyővel együtt.

Én pedig átöleltem a mohos fatörzset és a könnyeim széles pásztában, sűrűn hullottak a paradicsom sivár homokjára . . .

kat. Ugy hívtuk, hogy „paradicsom“. A teret Börme papája parkiroztatta a várossal és az ujonnan ültetett orgonabokrok alatt esténként ott sétált Börme három menyasszony-nővére a völegényeikkel. Egyszerre lett menyasszony mind a három nagy lány, amit az irodalomban igen verzátus Firma néni, F. Irma mamája, nem is állhatott meg szó nélkül.

— Ugy látszik, a te házad hasonlatos amaz oroszánbarlanghoz a mesében. A nyomok csak befelé vezetnek, kifelé nem! — mondá egy este Börme mamájának.

Nem értettem ugyan egészen, mire gondol, de sejtettem, hogy a lányok menyasszonyságát irigyli. Most eszembe jutott ez és elmősolyogtam: hát még, ha tudná, hogy már Börme is menyasszony!

Éjszaka boldogan álmodoztam azokról az időről, amikor majd mi fogunk Börmével a paradicsomban sétálgatni, menyasszony és völegény. Benő is eszembe jutott, szegény nagymesterem. Lenézően és szánakozva gondoltam rá; most végre porba tiportam, rajta csiptem a hazugságon: Börme nem a menyasszonya, Börme az én menyasszonyom!

De a bogaraim is kísértettek. Vágytam utánuk, bár engem is vigasztalt az, hogy ugyis visszakapom őket, ha Börme a feleségem lesz. Mégis elhatároztam, hogy addig is új gyűjteményt csinálók.

Másnap kora délután megjelentem a paradicsomban. Börme már ott volt, kis piros ruhája messzire égett a zöld gyep közepén. Apró, piros napernyőt tartott a kezében és Benővel sétált az öreg akácfák alatt. Most nem bántott ez egy csöppet sem. Tudtam, amit tudtam: hogy mindez csak látászat, a valóság az, hogy Börme az én menyasszonyom.

Ebben a hitemben, ebben a nyugodt boldogságban valószínűleg sokáig megmaradtam volna ha az egyik fa derekán meg nem jelenik egy remek, bronz-

udvariasan kell bánni; ebből is megtanulhatod, hogy milyen fájdalmat okozhat az udvariatlanság. Annak is aki udvariatlan, meg a másíknak, akit megsért a viselkedésével. Szegény kis Börme azóta bizonyosan megbánta már, hogy fájdalmat okozott neked. El kell ezt felejtteni és holnap vigan, jókedvűen játszani tovább a Börmerendet. Hiszen olyan szép ez! Most meg épen ne hagyj már ott, amikor a próbát is letetted!

— Visszaveszem a bogaraimat! — szólaltam meg komor határozottsággal.

— Óh, ezt nem az én kisfiam mondta! — hajtotta hátra a fejemet az anyám és megcsókolta könnyes szememet. — Hogy vennéd vissza, amit elajándékoztál? Tudod, kik szoktak így tenni? A cigányok! Majd csinálunk ujat, szebbet, a réginél! Aztán holnap megmondod Benőnek, hogy letetted a póbát, vegyen fel a rúdba! Jó?

— Nem lehet! — buggyant fel bennem a szivszakgató zokogás. — Benő nem vesz fel, mert látta, hogy sirtam!

— Drága, édes kicsi fiam, hát csilapodjál már! — szoritott magához az anyám még erősebben. — Hát tudod mit? Ha nem akar fölvenni, mondd meg neki, mit mondott Börme: hogy nem a menyasszonya és nem is lesz. soha rossz tanuló menyasszonya. Mondd meg neki, hogy ha te sirtál, ő meg hazudott! Pedig ő nagy mester és oka sem volt a hazudásra! Bakacsinos feketeség vette már ölőbe a szobát. Egymást nem láttuk: csak odakünn sziporkáztak a csillagok az égbolt nyugalmas sötétkékjén. Az ablak alatt felhangzott a hugom és Tibor hangja. Jöttek a féllábas iskolából.

Az anyám felállt és még egyszer megcsókolta a homlokomat.

— No gyere, kisfiam, gyujtsunk lámpát, aztán

mosd meg a szemedet, ne lássák, hogy sirtál! Nem szabad ennyire érzékenynek lenni!

Azért az este még sokszor el-elbámultam a lámpafénybe, de egyre nyugodtabb szívvel; és mikor lefekvés után, félálomban a homlokomon éreztem az anyám csókját, nagy-nagy boldogsággal öleltem át a nyakát:

— Édes, édes jó Mamuskám!

Reggel korábban indultam iskolába, hogy Benőt, még utközben találhassam. A kapuból már meg is láttam. A csirkepiac porában körbe-körbe ténfergett a locsolókocsi, jobbra-balra záporozva szivárványszínű vizét. Benő mellette ugrált; azaz hogy keresztül a zuhogókon. Ahogy észrevett, abbahagyta ezt a mulatságot és összeszíjazott könyveit a feje fölött forgatva, elébem porzott.

Sietnem kellett a mondanivalóimmal, mielőtt Tibor, vagy Sanyó megzavarja bizalmas együttesünket. Azért elmondtam egyszerre mindent.

— Te Börmének adtad a bogaraidat? — állt meg Benő, amikor a végére értem.

— Igen.

— Mindet? Skatulyástól?

— Igen!

Megcsóválta a fejét és hitetlenül mosolygott.

— Igaz az?

— Én nem szoktam hazudni soha!

— Jó, jó kérlek alássan! — kapta el rólam a szemét és hirtelen elindult újra. — De a tegnapi eset...

— Csak ne nagyon hengegj! — vágtam közbe most már indulatosan. Ha nagyon hengegsz, megmondom a fiuknak, hogy mi vagy te: hazug! Igen!

— Hazug?! — hördült fel Benő, de rám nézni nem mert és szaporán pislogott.

— Csak ne tedd magad! Börme nem a meny-

tottak és a nyelvemet vaskézzelel fogta le az elfogódás.

Egyszerre nyílt az ajtó; bejöttek mind a ketten.

— Óh, de gyönyörű! — hajolt oda Börme a doboz fölé. A haja az arcomhoz ért; a szívem félelmesen dobogott, minden vér a fejembe tódult.

— Leteszem a próbát! — villant meg hirtelen bennem. — Neki adom a legdrágább kincsemet, a bogaraimat!

— De csak akkor, ha nem Benő menyasszonya! — óvakodott e nemes elhatározás után nyomban a másik én-em hangja, a kevésbé előkelő. A következő percben, magam sem tudom hogyan, már kiszaladt a számon a kérdés:

— Mondja, Börme, igazán menyasszonya Benőnek?

Börme kerekre nyitotta nagy, kék szemét, aztán hangosan felkacagott:

— Óh, maga kis butácska! Csak nem gondolja, hogy olyan rossz tanulónak leszek a felesége! Én csak jeles tanulóhoz megyek férjhez! — és hamiskás mosollyal nézett a szemembe.

A bogaraim elvesztek! De ez a veszteség olyan boldoggá tett, amilyen még nem voltam soha. Lecsuktam a nagy skatulya tővegfedelét és odaadtam Börmének.

— Ha tetszik, én magának adom, Börmécske!

— Igazán? Hallod, Irén, nekem adja! Jaj, de nagyszerű fiu maga! Vigyük, Irén, gyere, vigyük!

Felnyalábolta a dobozt és indult kifelé. Észre sem vettem, hogy még csak meg sem köszönte; a boldogság virágzott bennem mint, valami csodálatos fa, pompás illatu virágokkal, bűvös, földöntúli sugárzással...

Az uccánk végén volt egy kis tér, néhány vén akácfával. Ide tettük át újabban a főhadiszállásun-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ
SZABADSAJTÓ KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓ R.-T. SATMAR.
A SZERKESZTÉSÉRT DÉNES SÁNDOR FELEL.
A SZINES OMLAPOKÁT ÓCSVÁR REZSŐ RAJZOLTA.

BCU Cluj / Central University Library Cluj